

A TISZÁNINNEI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1875. ÉVI JULIUS HÓ 6. és 7-ik NAPJAIN

SÁROSPATAKON TARTOTT NYÁRI,

ÉS

UGYANAZON EV SZEPTEMBER HÓ 21. és 22-ik NAPJAIN

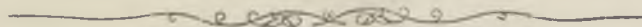
PELSÜCÖN TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,

EGYHÁZKERÜLETI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŪIVEL.

1875.

I.

A Sárospatakon 1875-ik évi július hó 6-ik és 7-ik napjain tartott nyári közgyűlés

JEGYZŐKÖNYVE.

Elnökök: **Kun Bertalan**, szuperintendens és idős báró **Vay Miklós**, főgondnok urak.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Fodor Pál*, esperes és *Veress Sámuel*, egyházmegyei tanácsbíró.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: *Prágay Lajos*, esperes.

Az alsózempléni egyházmegyéből: *Körössy István*, esperes és *Kopré Ferenc*, egyházmegyei tanácsbíró.

A felsőborsodi egyházmegyéből: *Debreczeni Gábor*, esperes; *Tóth Miklós*, tanácsbíró; és *Ragályi György*, segédgondnok.

A felsőzempléni egyházmegyéből: *Laky András*, esperes; *Bálint József*, egyházmegyei tanácsbíró; és *Fejes István*, sátoralja-ujhelyi lelkész.

A gömöri egyházmegyéből: *Török József*, esperes; *Nagy Pál*, egyházmegyei tanácsbíró; és *Tóth Samu*, főjegyző.

A tornai egyházmegyéből: *Lovass Sámuel*, esperes.

A sárospataki főiskola részéről: *Hegedűs László*, világi algondnok; *Kun Dániel*, jogigazgató; *Katona Zsigmond*, pénztárnok, s az összes tanári kar.

A miskolci főgimnázium részéről: *Tóbiás József* tanár, s számos hallgatók.

J e g y z ő k: *Bálint József*, fő- és *Debreczeni Bertalan*, világi jegyzők.

1. Elnök szuperintendens ur, buzgó imában kérve Isten segedelmét köztanácskozásunkra: a gyűlést megnyitottnak nyilvánította. A midőn egyszersmind fölhívá a közgyűlés figyelmét azon körülményre, hogy amennyiben az egyházmegyék, ez idő szerint több fontos okok s akadályozó körülmények miatt nincsenek a szokott számban képviselve: jelenleg csak a legsürgősebb elintézését igénylő, nagyobbára főiskolánkat érdeklő fontosabb tárgyak vétetnének tanácskozás alá, s jelen rövid gyűlésünk jegyzőkönyve, takarékoság szempontjából, a legközelebb tartandó őszi gyűlésünk jegyzőkönyvével egybekapcsoltan adatnék ki.

Ezen elnöki előterjesztés közhelyesléssel találkozáván: elfogadtatott, s a legsürgősebb ügyek tárgyalása megkezdett.

2. A képviselők megbízó levelei igazoltaknak tekintettek.

3. Olvastatott a vallás- és közoktatási minisztériumnak Budapesten, folyó évi június hó 23-án 14355. szám alatt kelt, s szuperintendensi hivatalunkhoz intézett leirata, melyszerint a folyó évi június hó 19-én 692-ik szám alatt kelt szuperintendensi jelentést a sárospataki jogakadémián július hó 12-én megkezdendő jogi alapvizsgákról és az azokra kinevezett vizsgáló-bizottságokról azon észrevétellel veszi tudomásul, hogy az I-ső és II-od éveseknek egyidőben tartandó alapvizsgáikon, ugyanazon egy tagnak, Antalfi János tanárnak, mindkét bizottságban, az egyikben mint bizottsági tagnak, a másikban mint elnöknek, közreműködése előtte lehetetlennek látszik.

A magántanulás megszorítására vonatkozó nézeteit azonban szuperintendens urnak helyeslőleg veszi tudomásul; kijelentvén, hogy a magántanulás, az állami jogakadémiákban már is teljesen kiküszöböltetett, s egyedül az alap- és államvizsgák letételére adatik rendkívüli esetekben engedély. A felekezeti jogtanodákban pedig, az illető szuperintendensek és tanárok meghallgatásával, az átmeneti állapotokra való tekintetből adattak eddig magántanulhatási engedélyek, de jövőre szigorúan követeltetni fog, hogy azokban is a jogtanodák szervezetére vonatkozó szabályzat alkalmaztassék.

A bizonyítvány-minta is mellékletben csatoltatik.

Ezen miniszteri leirat az illető jogakadémiai szakkal közöltetvén: tudomásul vétetett; a midőn egyszersmind a magas minisztérium fennebb érintett kételyére nézve azon fölvilágosítást nyerte vizsgáló-bizottsági elnök tanártól egyházkerületünk, hogy az I-ső évesek alapvizsgálója naponként délelőtt, a II-od évesek alapvizsgálója pedig délután fogván tartatni, az illető tanárnak mindkét vizsgán megjelenése lehetséges. Az érintett bizonyítvány-minta ellen pedig részünkről semmi kifogás fenn nem forogván, az az illető jogi szak elnökének, ahoz alkalmazkodás végett, kiadatni határoztatott, s a főiskolai igazgatóságának azonnal át is adatott.

4. Ugyanazon minisztérium Budapesten, folyó évi június 4-én 13036. szám alatt kelt intézvényében arról értesít, hogy a népoktatási nyilvános tanintézetek, s nyilvános kiseddóvó intézetek tanítóinak és nevelőinek nyugdíjazásáról, valamint azok özvegyei és árváinak gyámolításáról szóló, s folyó évi május 11-én az országgyűlésen kihirdetett s szentesített törvény immár törvényerőre emelkedvén: az ügy sürgős voltánál fogva, annak végrehajtásával sietni kell.

E célból a mellékelt minta szerint adatgyűjtő táblázatokat adott ki az illető minisztérium a tanfelügyelőknek, melyekbe minden egyes tanítóról, a kijelölt fejezetek szerint, a bekívánt szükséges adatokat egybe kellend állítani, begyűjteni és legfellebb folyó évi augusztus hó 31-ik napjára beszolgáltatni.

Ezen miniszteri intézvény tudomásul vétetvén s köröztetni határoztatván: oly utasítás mellett ajánltatik az egyházmegyék figyelmébe, miszerint a tanfelügyelő urak által közlendő ezen táblázatok pontos és szabatos betöltésénél kellően világossittassanak föl, s illetőleg értesítsenek az egyházközségek hivei az iránt, hogy ezen adatok az országos és szentesített törvények kívánalmái szerint levén egybegyűjtendők, s ezek alapján levén majd az országos tanítói nyugdíjintézet létrehozandó: ezen törvényes intézkedés semmi vita tárgyát többé nem képezheti, sem

annak el vagy nem fogadása kérdésbe nem jöhet, s hogy ez a néptanítók nyommasztó anyagi helyzetén lehető segítség; tehát magának a népoktatásnak érdekében történik, melyből csak is magára a népre háruland minden tekintetben a jótékonyság, s így szükség, hogy a törvény kivánalmainak a nép részéről is készséggel elégtétessék.

5. Ugyanazon minisztérium Budapesten, folyó évi június 14-én 861. elnöki szám alatt kelt levelében, a balaton-füredi *szeretetházat*, mint épen a legelhagyottabb zsenge-koru gyermekek istápoló intézetét, szuperintendensi hivatalunknak pártfogásába is melegen ajánlván: e célra egy fölhívást és aláírási ívet szives figyelembe vétel s esetleg körözés végett küld kezeihez.

E fölhívásnak a legjótékonyabb cél érdekében teendő buzdítás melletti körzésére szuperintendens ur megbizatik.

6. Ugyanazon minisztérium Budapesten, folyó évi június 12-én 13608. szám alatt szuperintendensi hivatalunkhoz intézett leiratában unghmegyei mokcsai lelkész Ábrahám István által, bizonyos Pápay Sándor-féle árvák keresztségi anyakönyvi kivonatai díjtalan kiadásának megtagadása alkalmából, nevezett lelkészt a kívánt bizonyítványnak hivatalos használatra díj nélküli kiszolgáltatására utasíttatni rendeli.

Szuperintendens ur a hason eseteknél miként lehető alkalmazkodás szempontjából, ezen leirat körzésére is megbizatik.

7. Ugyanazon minisztérium Budapesten, folyó évi június 12-én 13589. szám alatt kelt leiratában, a honvédelmi minisztérium folyó évi június 6-án 2512. szám alatt kelt azon átiratát közli, melyszerint ez a lelkészeket oda utasíttatni kívánja, hogy a hadkiegészítési és az ujoncozási használat végett kiállítandó halotti bizonyítványokban, az elhalálozási év mellett az elhalálozás hónapját és napját is mindenkor tegyék ki, s általában az ily bizonyítványokat rendes és hiteles alakban, hivatalos pecséttel ellátva, s a neveknek világos és minden kétséget kizáró beírásával állítsák és adják ki.

Valamint a családi értesítők kiállítására nézve is oda utasít: hogy a másutt szülöttek, vagy a másutt elhalálozott családtagokról, a családi értesítőt kérők által, az illető lelkészekről vegyenek hiteles értesítést, s a családi értesítőket ehez képest egészítsék ki.

Ezen miniszteri intézkedés azon megjegyzés mellett rendeltetik szuperintendensi hivatalunk által köröztetni, hogy a lelkészek ezen rendeletnek eleget tenni szigoruan köteleztetnek, s az ily nemű rendeletek folytonos szem előtt tartása és azoknak esetenként könnyebben lehető megfigyelése szempontjából, a rendeletek könyvébe tárgyuk szerint külön-külön cím alatt vezetendők be, hogy bármikor adja is elő magát a szükség, valamely esetenél a fennálló szabályokat alkalmazkodás végett megtekinteni, azok ott az egynemű rendeletek sorában azonnal megtalálhatók legyenek.

8. Ugyanazon minisztérium Budapesten, folyó évi május 31-én 9075-ik szám alatt kelt rendeletében közli a magyar királyi honvédelmi minisztérium folyó évi március 24-én 13320. szám alatt kelt átiratában foglalt rendeletét, melyet az összes törvényhatóságokhoz a hadköteles egyéneknek kivételes engedély mellett, vagy a nélkül való nőszülhetése tárgyában kibocsátott.

Szintén köröztetni rendeltetik.

9. Ugyanazon minisztérium 5517. szám alatt kelt intézvényében, míg egyrészt helyesli a 6 évi iskoláztatás tárgyában egyházkerületünk eljárását, másrészt ama kérelmét egyházkerületünknek, hogy az iskolamulasztók jegyzékét, maguk a közigazgatási hatóságok követeljék be, mint egyházunk autonom jogaiba ütközőt, nem látja teljesíthetőnek; hanem a népiskolai törvényre hivatkozva, utasítatni rendeli tanítóinkat, hogy a törvényben rendelt mód szerint a mulasztási napokat pontosan vezessék s a mulasztók jegyzékét, az illető egyházi hatóságok közvetítése mellett, a büntetés pénzek beszedése végett, a községbirónak annyival inkább mutassák be, mivel ezen büntetés pénzek az illető iskola szükségleteire fordítandók; a netaláni végrehajtás után a közigazgatási hatóságokat illetvén.

Ezen miniszteri intézvény egész terjedelmében az esperesi hivatalok útján rendeltetik köröztetni, és pedig oly meghagyás kapcsában, hogy az az egyes egyházak lelkészei által a presbyteriumokban s iskolaszéki tanácsokban tudomás és alkalmazkodás végett fölolvastassék.

10. Ugyanazon minisztérium 13706. szám alatt kelt intézvényében hangsúlyozván annak elkerülhetlen szükségét, hogy a felekezeti tanítók állapota valahára javíttassék, s fizetésük minimuma hasonlólag a községi tanítókéhoz megállapíttassék, s azon érdekeltséget, melylyel ezen rendkívül fontos s nagy horderejű kérdés az egész országban található; nemkülömben azon erős indokokat, melyek a tanítók állapotának biztosítását elkerülhetlen szükségé teszik, annak kijelentésével, hogy a felekezeti tanítók fizetése javítását, különösen díjazásuk minimumának meghatározását törvényhozási uton szándékozik megoldani; véleményes nyilatkozatra hívja föl egyházkerületünket ezen fölvetett kérdésben általában is, de különösen a megkezdés és tovább fejlesztés módzatait illetőleg.

Egyházkerületi kormányzékünk örömmel üdvözli a magas minisztériumnak a felekezeti néptanítók sanyaru állapota javítására célzó lelkes törekvését, és általánosságban kimondja, hogy a felekezeti néptanítók díjminimumának törvényhozási uton leendő meghatározását, minden abból vonható következtetés nélkül helyesli, s annyival inkább elfogadja, mivel e tekintetben már saját hatáskörében intézkedett akkor, midőn néptanítóinak díjminimumát hasonlólag a községi iskolák tanítói részére a népoktatási törvény 142. §-ban meghatározott minimumhoz 300 forintban megállapította.

A mi már most a megkezdés és kivitel módzatait illeti, megbizsa közgyűlésünk szuperintendens urat, hogy e tekintetben véleményes nyilatkozatát a következő irányelvek alapján terjeszse fel a fent tisztelt magas minisztériumnak:

- 1) hogy a díjminimum 300 forintban állapíttassék meg;
- 2) nem tartja kivihetőnek, hogy a különben is többnyire anyagi szegénységgel küzdő egyházak a tanítók fizetésének javítása által ott, hol azt önként föl nem ajánlják új terhekkal rovassanak meg, hanem beleegyeznek, miszerint az oly egyházakban, hol a tanító fizetése ezen díjminimumot meg nem üti, és az egyház anyagi helyzete meg nem engedi, az a mondott összegre kiegészíttessék, s az iskolák községivé alakíttassanak; kijelenti azonban egyházkerületünk, hogy a tanító díjazására fordított iskolai alapot, szabad egyezkedés mellett, csak azon esetben engedheti át ezen közös iskolai alapnak, ha mint eddig többnyire mindenütt gyakorlatban volt,

protestáns tanító alkalmaztatik, s annak megengedettik, hogy egyházunkban a templomi szolgálatot is teljesithesse ;

3) ohajtja továbbá egyházkerületünk, hogy az oly helyeken, hol más hitfelekezeteknek is vannak iskoláik, s ekként iskoláink közös községi iskolául átengedetnek, a magas kormány az iskolai szék fölállításának jelenleg érvényben levő azon módját, miszerint azt a községi választmány alakítja, megváltoztatván: úgy intézkedjék, hogy az ezután azon szülék által választott egyénekből alakuljon, kiknek gyermekei az érintett községi iskolában tanulnak ;

4) fentartja egyházkerületünk azon jogát, hogy ott, hol azt teheti és tenni jónak látja, a tanítói díjminimumot saját pénztárából nyújtandó segélylyel tetszése szerint kiegészithesse.

11. Ugyanazon minisztérium 12690. szám alatt értesíti szuperintendensi hivatalunkat, hogy az eddigi rendszer szerint fennálló birói államvizsgálati bizottság működése a folyó tanév végével megszűnik; az 187⁵/₆-ik tanév felének kezdetéig bezárólag csak a folyó évben végzett joghallgatókra nézve, s azokra tartatik fenn, kik tanulmányaikat a régi tanulmányi rendszer szerint végezték, de az államvizsgát le nem tették, vagy visszavetttén, ismételni akarják.

A miniszteri leirat ezen ága szuperintendens ur által a tanári karral s a joghallgató ifjúsággal közölttén, e tekintetben további intézkedés szüksége fenn nem forog.

12. Ugyanezen leirat másik részében, mivel a felekezeteknek jogtanodáik újra szervezése feletti intézkedésre engedett határidő lejárt: ez érdembeni eredmény, s a megállapított szervezet közlésére hivatik fel egyházkerületünk azon célból, hogy ha ez az új államvizsgálatok követelményeinek megfelel, a szükséges bizottságok fölállítása iránt intézkedni lehessen.

Ezzel kapcsolatban tanácskozás alá vétetett a jogtanári kar által egyházkerületi közgyűlésünkre beterjesztett tanterv, s a tudományoknak az egyes tanárok közötti elosztásáról szóló tervezet.

A bemutatott tanterv s a tudományoknak az egyes tanárok közötti elosztásáról készített tervezet helyeseltetik s elfogadtatik, és a magas kormánynak felterjesztetni határoztatik, megjegyeztetvén abban: hogy Orbán József, Szinyei Gerzson és Bihary Imre tanárok a bölcsészeti szakból alkalmaztattak, s hogy ezen tanerők által a jogtudományokhoz mulhatlanul szükséges bölcsészeti ismeretek megszerezhetéséről is kellőleg gondoskodva van.

Egyébiránt megjegyeztetik, hogy folyó évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 7-ik pontja alatti azon határozata, hogy mi jogakadémiánkat fentartani s már a jövő tanévre három új jogtanári szék fölállításával szervezni ohajtjuk és akarjuk, a nagyméltóságú magyar királyi minisztériumnak szuperintendens ur által már előzőleg tudomására juttatott.

13. Ugyanazon minisztérium 12148. szám alatt kelt leiratában tudatja, hogy ő császári királyi apostoli felsége saját legfelsőbb magánpénztárából a *szendrő-ládi* egyháznak, a tűz által elpusztult temploma fölépítésére 200 frt. segélyt méltóztatott legkegyelmesebben engedélyezni.

Ő felsége ezen a sorssujtottak fölsegélését célzó nemes tette által egy újabb virágszálat fűzött jótettei koszorujába, melyért hálás köszönetét ezennel jegyzőkönyvileg nyilvánítani kedves kötelességének ismeri egyházkerületünk.

14. Ugyanazon minisztérium a honvédelmi minisztérium ³⁵⁹ ~~eln.~~ 1875. számú átirata folytán 9608. szám alatt föl hívja egyházkerületünk figyelmét a magyar királyi honvédlelkészetre vonatkozó szervi hagyományokra, s a táborig lelkészek kinevezése és a szervezetben feltüntetett 3 osztályba leendő helyes beosztása, úgy ezen lelkészek nyilvántartása céljából egyházkerületünk segédkezését s közreműködését kéri ki, s közölvén az egyházkerületünkből honvédségbe sorozott lelkészek és segédlelkészek névsorát; nyilatkozatra hívja föl elnökségünket ezen egyének képessége felől, s arról, vajjon bírnak-e azok a táborig lelkészi szolgálatra szükséges kellékekkel?

Ezen nyilatkozat megtételével szuperintendensi hivatalunk bizatik meg; utasítván, hogy ajánlatait az esperes urakkal egyetértőleg tegye meg.

15. Talapkovics Emil bereg-ungmegyei magyar királyi tanfelügyelő folyó évi május hó 18-án 375. szám alatt Ungváron kelt átiratában szuperintendensi hivatalunkat föl hívja, hogy amennyiben arról értesült, miszerint az Ungmegyében kebelezt Botfalva községében a felekezet részéről egy új iskola építése kezdetett meg, de ezt a miatt nem végezheti be, mert ezen hitközségnek körülbelül 2000 forintja van kamaton az ungi ref. egyházmegye rendelkezése és felügyelete alatt, s azt kezökhöz nem vehetik: eszközölné, hogy az említett hitközség új iskolája mielőbb lehető fölépítésére ezen pénzhez hozzájuthasson.

Ezen föl hívás az ungi egyházmegyéhez azon célból tételik át, hogy az illető esperes értesitse mielőbb szuperintendensi hivatalunkat az iránt, hogy minő jogcimen és mily föltételek mellett áll azon összeg kezelése és rendelkezése alatt? s nem lehetne-e azt, habár kölcsönképen is, az illető hitközségnek a kitüzött iskolaépítési célra kellő biztosíték mellett kiadni?

16. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló választmány a folyó évi június 27., — július 3-ik napjain Sárospatakon tartott lelkészi vizsgáról s annak eredményéről jelentését következőkben terjeszti föl:

A választmány a megállapított vizsgálati szabályok pontos szem előtt tartása mellett, elsőben is az egyházkerületi vizsgáló választmányi jegyzői hivatal által a vizsgára jelentkezettek mindennemű bizonylatait szedette be; s amennyiben azokat rendben és kifogás alá nem eshetőknek találta, az illetők vizsgára bocsáttattak; még pedig:

az *első* vagyis bekebelezési vizsgát tevők június hó 27-én írásbeli vizsgát tettek, s a kiadott bibliai szövegről, kellő föl vigyázat alatt s zárt ajtókkal egyházi beszédet irtak. Otthoni kidolgozásra pedig, már a szóbeli vizsgát megelőző négy héttel, egy hittani értekezés tüzetett ki. Ezek a szuperintendensi hivatal által a választmány tagjainak előleges megbírállás végett kiküldettek, s a mindkét dolgozatra beadott bírállatok a szóbeli vizsga alkalmával az osztályjegyzékek megállapításánál különös figyelembe vétettek.

A *másod* vagyis lelkészképeségi vizsgát tevőknek otthoni kidolgozásra egy husvétii urvacsora feletti ágendai előbeszéd lévén kiadva: a dolgozatok ugyancsak előlegesen beadattak s megbírállattak. Egyházi beszédeiket pedig a szokott felügyelet mellett július 1-ső napján készítették meg, s ezek szintén a választmány tagjai által a vizsga alkalmával bírállattak meg.

A szóbeli vizsga a kitűzött időben megkezdetvén, azt mind a két vizsgát tevők egyenként tették le, bizonylataik előttük felolvastattak s vizsgájuk eredménye a választmányi elnökség által előttük kijelentetett.

A vizsgálat következő eredményt tüntetett fel:

Első vagyis bekebelezési vizsgát tettek:

1. *Radácsi György*, sárospataki gimnáziumi vallástanár: *kitűnő*.
2. *Hubay Lajos*, kazinci volt tanító: *első*.
3. *Deli Tamás*, jármii volt tanító: *első*.
4. *Nagy András*, m.-csáthi fitanító: *első*.
5. *Szeles Pál*, poroszlói tanító: *első*.
6. *Kónya András*, szikszói tanító: *kitűnő*.
7. *Kajathy Mihály*, szentpéteri tanító: *kitűnő*.
8. *Balogh István*, végzett theológus: *kitűnő*.
9. *Bóna Sándor*, végzett theológus: *kitűnő*.
10. *Horváth Bertalan*, végzett theológus: *kitűnő*.
11. *Körösy István*, végzett theológus: *kitűnő*.
12. *Tomory András*, végzett theológus: *kitűnő*.
13. *Kocsis József*, végzett theológus: *kitűnő*.
14. *Szenczy Ferenc*, kibocsátvány nélküli ilkei segédlelkész, javító vizsgát tett a hittanból: *első*.
15. *Biró Bertalan*, mohácsi elemi tanító, javító vizsgát tett a hittanból és keresztyén erkölcsstanból: *első*.
16. *Bagdy István*, kibocsátvány nélküli vísi segédlelkész, javító vizsgát tett a hittanból és symbolikából: *első*.
17. *Csepke Péter*, kibocsátvány nélküli nábrádi segédlelkész, javító vizsgát tett a keresztyén erkölcsstanból: *első*.

Másod vagyis lelkészképeségi vizsgát tettek:

1. *Radácsi György*, sárospataki gimnáziumi vallástanár, kinek ez alkalommal a második vizsga letétele is megengedett: *kitűnő*.
2. *Fodor Bertalan*, poroszlói segédlelkész: *kitűnő*.
3. *Bálint Dezső*, gombai segédlelkész: *kitűnő*.
4. *Üveges Dániel*, nagy-bozsvai helyettes lelkész: *első*.
5. *Varga János*, tiszánánai segédlelkész: *első*.
6. *Kovácsy Sándor*, főiskolai szénior: *kitűnő*.
7. *Gödölley József*, nagy-körösi segédlelkész: *kitűnő*.
8. *Rozgonyi László*, nyekézseni segédlelkész: *első*.
9. *Bodon Barna*, noszvaji segédlelkész: *kitűnő*.
10. *Páricsy József*, kecskeméti segédlelkész: *kitűnő*.
11. *Dezső Dezső*, szinai segédlelkész: *első*.
12. *Nagy Bertalan*, fülöpszállási segédlelkész: *kitűnő*.

13. Kovács Béla, felső-cécei helyettes lelkész: *kitűnő*.
14. Rigó Lajos, hernád-németi segédlelkész: *kitűnő*.
15. Komjáthy István, hanvai segédlelkész: *első*.
16. Czinyéry Barna, putnoki segédlelkész: *első*.
17. Verebélyi József, cigándi segédlelkész: *első*.
18. Molnár Lajos, miskolci segédlelkész: *kitűnő*.
19. Emödy István, telkibányai segédlelkész: *első*.
20. Domján János, ábrányi segédlelkész: *első*.

Első egész vizsgát tettek tehát 13-an.

Javitottak némely tudományból 4-en.

Összesen 17-en.

Ezek közül 9 *kitűnő*, 8 pedig *első* osztályzattal.

Másod vizsgát tettek 20-an.

Ezek közül 10 *kitűnő*, 10 pedig *első* osztályzattal.

A mindkét rendbeli vizsga ekként történt lefolyása után, a megvizsgáltak a választmánynak az elnökség által tolmácsolt buzgó áldás kívánata mellett elbocsáttattak, s letett vizsgáikról szóló bizonylataik a jegyzői hivatal által részökre alakszerűen kiállíttatni s kiadatni rendeltettek.

Vizsgáló választmány a vizsga folyama alatt azon meggyőződést nyervén, hogy a másod vagyis lelkészképeségi vizsgán két tantárgyból, t. i. a *theologiai encyclopaediából* és a *gyakorlati szentírásmagyarázatból* csaknem általában nem tüntettek föl a vizsgát tevők kívánt készültséget; jövőre ajánlatni véli választmány a vizsgát tevőknek, hogy e két fontos tantárgyban is igyekezzenek beható tanulmányozás által várakozásnak megfelelőbb sikert fölmutatni.

Különben a vizsgálat egész lefolyásáról, eredményéről szóló, s a megvizsgáltak bizonylatait hiteles kivonatokban tartalmazó bővebb jegyzőkönyv a jegyzői hivatal által elkészítettvén, az az egyházkerületi levéltárba letetés végett beadatni határoztatott.

Tudomásul vétetvén, a vizsgáról vezetett s annak minden részleteit föltüntető, valamint a vizsgázottak bizonylatait kivonatban tartalmazó jegyzőkönyv, egyházkerületünk levéltárába letétetni rendeltetett.

A választmány által érintett két tantárgyra: t. i. a *theologiai encyclopaediára* és a *gyakorlati írásmagyarázatra* nézve pedig jövőre a vizsgát tevőknek nagyobb és sikeresebb tanulmányozás ajánlatik. Különben az e részben netalán még tapasztalendő hiány a vizsgát tevők hátrányára, az eddiginél szigorubb beszámítás alá jövend.

17. Folyó évi tavaszi gyűlésünk jegyzőkönyvének 8. száma alatt az egyetemes tanügyi bizottsággal teendő végszámozkodás tárgyában, azon egyetemes tanügyi bizottság Pesten, 1875-ik évi március 31. és ápril hó 1-jén tartott értekezlete jegyzőkönyvének 3. és 7-ik pontjaira azt határozván egyházkerületünk, hogy a végszámozkodás megtörténte után, mit ujlag szorgalmazott, az egyetemes tanügyi bizottság tulajdonába jutott minden könyvpéldány, a szokásos arány szerint, az egyházkerületek közt osztassék föl, s hogy az egyetemes tanügyi bizottság eddigi alakja és hatásköre szüntetessék be, ugy azonban, hogy az 5 egyházkerület közt az összes tanügyekre nézve megkívántató szellemi és erkölcsi kapocs további fentartása szempontjából, ezen bár eddigi

alakjában változott, de még is fentartandó egyetemes bizottság, amennyiszer annak szüksége mutatkozik, összehivassék és együtt működjék; a végszámozkodásnak végrehajtására pedig egyházkerületünk részéről bizottság lévén kinevezve, ennek eljárását illetőleg jelenti elnök szuperintendens ur, hogy dr. Ballagi Mór, mint a volt egyetemes tanügyi bizottság elnöke, a bizottság tulajdonába jutott minden könyvpéldányokról, azok kiállítási költségeiről sat. számadását bemutatja.

Ezen számadás beható áttekintést igényelvén, az a felállítandó új bizottság egyházkerületünk részéről ujabban kinevezett tagjainak részletes átvizsgálás végett kiadatni határozatott, s annak elnökének, Hegedűs László főiskolai algondnoknak, azonnal át is adatott, azon utasítással, hogy véleményöket vagy még e gyűlés folyama alatt, vagy a szuperintendensi hivatalhoz haladék nélkül terjeszszék föl az iránt, vajjon érdekeinkkel szemben kifogástalan s elfogadható-e ezen számadás vagy nem?

18. Ugyanazon tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyve 7. száma alatti határozatában jogakadémiánk újra szervezését, s ebből folyólag három új tanszék fölállítását rendelvén: jelen gyűlés föladatául tüzetett ezen tanszékekre a szükséges tanárokat megválasztani.

Ennélfogva figyelemmel tartva a tantárgyaknak a fennebbi 12-ik pontban már elfogadott beosztását:

a római jog és egyházjogi tanszékekre közgyűlésileg: Szánthó Gyula, jogtudor s eperjesi jogakadémiai rendes tanár;

a nemzetgazdasági s ezzel kapcsolatos pénzügyi tudományok u. m. *pénzügytan, magyar pénzügyi törvények és államszámvitel* tanárává pedig: Ballagi Géza, jogtudor választattak meg. Kik is elválasztatásukról távsürgönyileg azonnal értesítettek, s majdan jegyzőkönyvi kivonaton is értesíteni rendeltettek.

A harmadik jogtanári szék betöltését illetőleg pedig: melyben a *politika, encyclopaedia, az európai államok s Magyarország statisztikája* lesznek előadandók, határozatott, hogy ezen tanszék a jövő őszi közgyűlésünkön fog betöltetni.

19. Olvastatott a Vay-Mocsáry alapítványi pénztár állásáról egyházkerületi pénztárnokunk által szerkesztett kimutatás, melyből kitűnik, hogy 8%-al kamatozó kötvényeken el van helyezve 93,517 frt. 80 kr., 6%-al kamatozó kötvényekben pedig van 27,293 frt. 63 kr., összesen tehát tőkében 120,811 frt. 43 kr., nem számítatván ebbe bele a tetemes mennyiségű kint levő kamatok s azok késedelmi kamatai.

Ezen kimutatás szerint a Vay-Mocsáry-féle alapítványi tőke fele, vagyis 60,405 frt. 72½ kr. 8%-os jövedelme tétetik a főiskola részére folyóvá, azon megjegyzéssel, hogy ezen folyóvá tett összeg kifizetendő, még ha az alapítvány egész jövedelme be nem folynék is.

A midőn egyszersmind ebből folyólag kimondatik, hogy már az 1875-ik évi szeptember hó 1-ső napjától az akadémiai tanárok a megállapított, s a fennebbiek szerint már folyóvá is tett 1400, a gimnáziumi tanárok pedig az 1200 frt. évi díjt állandóan huzandják.

20. Olvastatott a sárospataki jogakadémiában jelenleg végzett III-ad éves joghallgatók folyamodványa, melyben kéri, hogy miután ők tanulmányaikat teljesen bevégezték, s tanulmányaik

három év alatti elvégzésére a magas kormány által jogosítottak fel: eszközölje ki egyházkerületünk, miszerint ők a nélkül, hogy egy negyedik évet egyetemen hallgatni köteleztetnének, tudori vizsgára bocsáttassanak.

Egyházkerületi kormányzánk igazságosnak s méltányosnak tartja folyamodó jogászok kérelmét, és miután a magas minisztérium főiskolánknak megengedte, hogy e folyó 187⁴/₅-dik iskolai évben a jogi tudományok még a régi tanrendszer szerint taníttathassanak, őket pályavégzett ifjaknak tekinti. De mivel az időközben életbe lépett ügyvédi rendtartás 5-ik §-a értelmében, ügyvédi vizsgára csak azon egyén bocsáttathatik, ki tudori oklevéllel bír, s így a tudori fok elnyerése az ügyvédség gyakorlatára mulhatlanul szükséges: méltányolja folyamodó jogászok kérését, s e tekintetben fölterjesztést teend folyamodó jogászok érdekében a nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatási minisztériumhoz az iránt, hogy nekik, mint kik a fent tisztelt magas minisztérium engedélye folytán végezték tanulmányaikat, a régi tanrendszer szerint, a nélkül, hogy újabb negyedik évet hallgatni lennének kénytelenek, a tudori vizsgának, a két egyetem bármelyikénél letehetése, átmeneti intézkedés gyanánt engedtessek meg.

21. Kun Dániel, főiskolai jószágigazgató a folyó évi január 25-ik s több napjain tartott főiskolai számvevőszék több határozatainak mikénti teljesítéséről beadja jelentését.

Helyeslő tudomásul vétetik; annak 7-ik pontjára nézve pedig utasittatik jelentést tevő jogigazgató, hogyha Kállay Tivadarnének *mosolygó pusztán* levő, s a főiskola ingatlan birtokával szomszédos tagja csakugyan eladó, ezen ügyet kísérje figyelemmel, s annak idejében tegyen egyházkerületünknek az eladás módozatai felől kimerítő jelentést.

22. Indítványoztatott, hogy néhai Molnár István nyugalmazott tanár fölött, közvizsgák alkalmával Orbán József akadémiai tanár által tartott jeles emlékbeszéd kinyomassék.

Az emlékbeszéd kinyomatása elrendeltetik, s végrehajtásával a főiskolai gazdasági választmány megbizatik.

23. Olvastatott Dr. Kun Zoltán, főiskolai orvos s betegsegélyegyleti elnök és Kovácsy Sándor főiskolai szénior és alelnök kérvényök, melyben előterjesztvén azon körülményt, hogy a főiskolai ifjuság körében fölmerült s ragályosan elterjedt bajok igen megpróbálták az eddigi s még most is fennálló betegsegélyző-egylet erejét, s világosan kimutatták, hogy a kórház helyisége kicsiny, berendezése már elodázhatlan; kérik azért az egyházkerületi küldöttség által magát a főtiszteletű egyházkerületet, hogy az érintett hiányok pótlása, a betegek kellő ápolása s az egészség fentartása tekintetéből, a betegsegélyző-egylet részére, egy legalább három szobából álló, kuttal s kerttel ellátott helyiséget engedélyezni s azt kellőleg felszerelni méltóztassék.

A főiskolai egészségügy szempontjából, a kórház célszerűbb berendezését, a betegek elkülönített ápolását s az ez által igényelt helyiségek megszerzését elodázhatlan szükségnek tekintvén egyházkerületünk, ezennel megbizta a főiskolai építkező bizottságot, hogy a főiskolai orvos véleményét kihallgatva, s vele egyetértve, az e célra szükséges intézkedéseket tegye meg; azokat haladék nélkül még az iskolai

év beálltáig foganatosítsa. Valamint ezzel kapcsolatosan az ifjuság testi ereje edzésére szolgáló tornacsarnok helyiségéről is, a tornatanár véleményét kikérve, gondoskodjék; eljárásáról jelentése őszi közgyűlésünkre bevértván.

24. Kovácsy Sándor főiskolai szénior, benyújtott kérvényében előterjesztvén, hogy iskolai pályája végeztével, a theológiai tudományok mélyebb s behatóbb tanulmányozása végett ohajtana legalább egy évet valamelyik külföldi egyetemen tölteni. Erre azonban saját anyagi erejéből magát képesnek nem érezvén, kéri egyházkerületünknek támogatását, s valamely a főiskolának e célra rendelkezése alatt álló alapítvány, vagy pénzalapból lehető segélyezését.

Folyamodó Kovácsy Sándor főiskolai széniornak, mint olyannak, ki a főiskolai tanári kar, s általában a főiskolai előljáróság által is egész iskolai pályáján a főiskola egyik legkitünőbb növendéke gyanánt tüntettetett föl: a kért segély megadatik s a főiskolai pénztárnoki hivatal oda utasítatik, hogy kérvényező részére, az épen e célra szolgáló Bárczay alapítványból 600 forintot szolgáltatson ki.

25. Elnök szuperintendens ur Zsindely István gimnáziumi természettanárnak azon hozzá intézett kérdését terjeszti elő: vajjon a célba vett gimnáziumi építkezés folytán ki kellek-e szükségesképen már a jövő iskolai évre eddigi lakásáról vonulnia, s ezt azon célból akarja tudni, hogy magát jövőendő lakására nézve jó eleve tájékozhasssa.

Az építkezési bizottság nyilatkozata s a tervezet szerint a kérdéses tanári lak is, már legközelebb tetemes átalakítás alá fogván jönni, nevezett tanár urnak azon szálláson maradása meg nem történhetik, miről is eleve értesítettni határozottatott.

26. Megbizott ügyészünk jelenti, hogy Ládházán elhalt Kóródi József, végrendeletében összes vagyonának $\frac{1}{4}$ -dét a főiskolára hagyományozta. A többi örökösökkel egyetértőleg közárverésen elárusított hagyatéki vagyon $\frac{1}{4}$ -de pedig 800 forintot képvisel.

Hogy azonban a hagyatéki vagyon annál magasabb áron keljen el, a $\frac{2}{4}$ -ed részbeni örökös oldalakonokkal s az $\frac{1}{4}$ -ed részbeni örökös ládházi egyházzal egyetértőleg szuperintendens ur belenyugvásával megengedte, hogy ezen 800 forint, vevő Trázi István és neje Regéczi Borbála által kölcsön gyanánt megtartassék, melyről kiállított s vevők összes tekintélyes birtokára bekebelezett kötelezvényt beterjeszti. Továbbá:

27. Olcsváry József, ungi fölkért ügyvéd, vonatkozással tavaszi közgyűlésünkből, 79-ik szám alatt kelt határozatunkra, jelenti, hogy a Szaploneczai Jusztina által hagyományozott 50 frt. tőkeösszegegről, s ennek 11 frt. 95 kr. kamatáról Homoky Erzsébet által kiállított kötvényt bekebelezette s ezen eredeti kötvényt beterjeszti.

Mindkét ügyvédünk eljárása helyeseltetik, s a bekebelezési záradékkal ellátott eredeti kötvények a bekebelezési végzéssel együtt főiskolánk pénztárának átadatni határozatnak.

28. Elnök szuperintendens ur bejelentvén Misley Károly, egyházkerületi dékán, aljegyző és miskolci lelkész folyó évi junius hó 14-kén történt halálát:

Közsajnálátát fejezi ki egyházkerületi közgyűlésünk a tevékeny közhivatalnok, jeles pap és sok nemes oldalairól ismert emberbarát elvesztése fölött, s midőn az

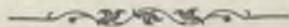
elhunytak különösen közügyeink körül szerzett érdemei iránt őszinte elismerését nyilvánítja egyházkerületünk, egyszersmind kegyeletes kötelességének is ismeri ezen elismerésének jegyzőkönyvében is kifejezést adni. Hü és fáradhatlan munkása volt az elhunyt a vallás és egyház mezejének; nemesen töltötte be a munkakört, melyet a közbizalom jelölt ki számára, működése hasznos volt a közügyre, melynek élt. Legyen áldott emlékezete!

29. Az egyházkerületi aljegyzői és dékáni hivatal Misley Károly halála által megürülvén: az aljegyzői hivatalnak az egyházkerület egyes egyházai szavazatai utján leendő betöltése, s a szavazatoknak már a folyó évi őszi gyűlésünk alkalmára leendő beadása elhatározott.

A dékáni hivatal pedig ez alkalommal még be nem tölthetvén: erre nézve oly intézkedés tétetett, hogy szuperintendens ur e hivatalt, szives följánlkozása folytán, önfelelősségére egy erre alkalmas megbízható egyénnel jövő évi tavaszi közgyűlésünkig viteti, a mikor e hivatal is a szokott módon közgyűlésileg be fog tölteni.

30. E folyó évben az őszi egyházkerületi gyűlés megtartása sorrend szerint a gömöri egyházmegyére következővén: miután az illető esperes ur oda nyilatkozott, hogy a gyűlést egyházmegyéje szives készséggel elfogadja, s annak helyéül már előlegesen is a pelsüci egyházat jelölte ki.

Ennek következtében folyó évi őszi közgyűlésünk helyéül a gömöri egyházmegyében kebelezett *pelsüci* egyház, megtartása idejéül pedig folyó évi szeptember 21. s következő napjai tűzettek ki. Mi iránt az egyházmegyék, különösbbe pedig a gömöri egyházmegye és a pelsüci egyház, jegyzőkönyvi kivonaton eleve értesíteni határozottak.

II.

A Pelsücön 1875-ik évi szeptember hó 21., 22-ik napjain tartott őszi közgyűlés

JEGYZŐKÖNYVE.

Elnökölték: **Kun Bertalan**, szuperintendens és idősb báró **Vay Miklós**, főgondnok urak; később a főgondnok eltávoztával **Lovász Miklós**, tornai segédgondnok.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Fodor Pál*, esperes; *Batta Főzsef*, *Veress Sámuel*, papi tanácsbírák; *Mészáros Főzsef*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: *Prágay Lajos*, esperes; *Vattay Sándor*, *Fekete Károly*, papi tanácsbírák; *Szathmáry Király Pál*, segédgondnok; *Mocsáry Lajos*, világi tanácsbíró.

Az alsózempléni egyházmegyéből: *Körössy István*, esperes; *Terhes Barna*, egyházmegyei főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: *Debreczeni Gábor*, esperes; *Debreczeni Bertalan*, egyházmegyei ügyvéd.

A felsőzempléni egyházmegyéből: *Bálint Főzsef*, papi tanácsbíró; *Dudds Lajos*, kazsui; *Fejes István*, sátoralja-ujhelyi; *Szegő Benő*, zempléni lelkészek; *Payzsos János*, világi tanácsbíró.

A gömöri egyházmegyéből: *Török Főzsef*, esperes; *Szentpétery Sámuel*, *Balogh Béla*, *Nagy Pál*, papi tanácsbírák; *Bornemisza Ábrahám*, egyházmegyei főjegyző; *Ragályi Ferdinánd*, segédgondnok; *Csáder Károly*, *Diószeghy Zsigmond*, *Lőrinczy Endre*, *Farkas Ábrahám*, *Bornemisza István*, világi tanácsbírák.

A tornai egyházmegyéből: *Lovass Sámuel*, esperes; *Lovász Miklós*, segédgondnok; *Farkas Főzsef*, világi tanácsbíró.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó András*, esperes; *Orémusz Dániel*, egyházmegyei főjegyző.

A sárospataki főiskola részéről: *Hegedüs László*, világi algondnok; *Antalfi János*, köz-, *Turnóczy Tivadar*, gimnáziumi igazgató; *Nagy Gusztáv*, hittanár.

A miskolci főgimnázium részéről: *Tóbiás Főzsef*, tanár. Ezeken kívül számos vidéki, egyházi és világi férfiak.

J e g y z ő k: *Bálint Főzsef*, fő-, *Debreczeni Bertalan*, világi- és *Batta Főzsef*, helyettesített jegyzők.

A közgyűlést megelőzőleg templomi istentiszteletre sereglett egybe a helybeli, s az ez alkalomra egybegyült hitsorsosokkal együtt a gyűlési közönség, hol Kun Bertalan szuperintendens ur, a gyülekezet buzgó és áhítatos éneklése után szószékre lépván, megható imában kérte Isten segédelmét ez alkalommal tartandó köztanácskozásunkra.

Véget érven majd a közistenitisztelet: a gyűlés kijelölt helyiségén egybegyűlt közönséget idősb báró Vay Miklós főgondnok ur is szívélyesen üdvözölte, örömét fejezvé ki az egyházi közügyeink iránt mutatkozó közérdekeltség fölött; s ezzel a közgyűlés egyszersmind megnyitottnak nyilvánított. Holott is

31. A képviselők megbízó levelei; valamint

Bárczay Albert abauji segédgondnok urnak jelen gyűlésünkről akadályozó körülmények folytán történt elmaradását igazoló levele

tudomásul vétetvén: igazoltaknak tekintettek.

32. A vallás- és közoktatási minisztérium Budapesten, 17925. szám alatt kelt leiratában szuperintendensünknek a sárospataki jogtanoda szervezésére vonatkozó folyó évi július hó 29-ikén 847. szám alatti jelentését meglelégedéssel veszi tudomásul; a bemutatott leckerendre nézve azonban azon egy észrevételét nyilvánítja, miszerint kívánatosnak tartja, hogy az államtudományi tanfolyamban a magyar állam statisztikája és az egyházjog a második félévre, és viszont az alkotmány s kormányzati politika és a pénzügytan az első félévre áttéssék, hogy így a leckerend a többi jogi tanintézetekével öszhangzásba hozatván, az átlépés egy intézetből a másikba a tanulóknak meg ne nehezítettessék.

Egyházkerületünk a nagyméltóságú minisztériumnak jogtanodánk szervezésébe történt belenyugvását örvendetes tudomásul vévén, az erre vonatkozó észrevétel figyelemben tartása mellett már intézkedett; minélfogva a magas minisztérium ebbeli kívánalmának már e részben elég lévén téve, újabb intézkedés szüksége fenn nem forog.

33. Ugyanazon minisztérium a 17675. szám alatt kelt intézvényében, vonatkozással szuperintendens urnak a 845. szám alatt kelt azon fölterjesztésére, hogy a már végzett jogászok az egyetemi póttanfolyam hallgatása nélkül bocsáttassanak jogi szigorlatra: kijelenti, hogy e kérelmek a jogakadémiai hallgatóknak a tanügy érdekeivel összeütközönek tünvén föl, azt elutasítandónak találta. S ezzel kapcsolatban:

Olvastatott ugyanazon minisztériumnak a 22,368. szám alatti intézvénye, melyben értesít; szuperintendensi hivatalunkat, hogy mindazon jogtanulók, kik a sárospataki jogakadémián a jogi tanfolyam IV-ik évét bevégezték, a mellékelt jogakadémiai szabályzat 5-ik §-sa és 63-ik §-a *d*) pontja intézkedése értelmében a jogi szigorlatok letételére bocsáttatnak a nélkül, hogy tanulmányaikat egyetemi póttanfolyammal kellene kiegészíteni.

Azon jogtanulók, kik a fentirt jogakadémián a három éves tanfolyamot a folyó 187⁴/₅-ik évben bevégezték, s a birói vizsgát letették, pályavégzetteknek tekintetnek, mindazon pályákra nézve, melyekhez a jogtudori szigorlat nem kívántatik meg.

De azon pályákra nézve, melyekhez a jogtudori szigorlat is megkívántatik, milyen az 1874-ik évi XXXIV-ik törvénycikk 5-ik §-sa értelmében az ügyvédi is, azon eddigelé is fennállott szabályzat, melyszerint a három évet végzett akadémiai jogtanulók csak egy egyetemi póttanfolyam után bocsáttatnak szigorlatra, változhatlanul megmaradván: a fentirt tanulók is csak a IV-ik jogakadémiai év, vagy egy egyetemi póttanfolyam hallgatása után bocsáttatnak szigorlatra.

Erre vonatkozólag szuperintendens ur jelenti, hogy ezen miniszteri intézvény következtében nem lévén tovább jogakadémiai ifjainknak nagy hátránya nélkül a harmadik új jogi tan-

széknek különben is célba vett, de csak a jövő iskolai évre kimondott betöltése halasztható; annak szükség által parancsolt betöltésére nézve a főtiszteletű egyházkerület utólagos jóváhagyása reménye alatt, a tanári kar befolyása mellett akként intézkedett, hogy ezen tanszékre ideiglenesen Bacsoni Lajost, mint magát épen ezen szakra képzett ifju egyént, iskolánk egykori növendékét hívta föl és nyerte meg, ez által a IV-ik évi jogi tanfolyam már jelen iskolai évre megkezdettnek tekinthető, s többé a miniszteri intézkedés részbeni kivánalmának teljesülése ellenében semmi gátló akadály fenn nem forog.

Ennek alkalmából örömmel jelenti szuperintendens ur azt is, hogy már a folyó évi pataki nyári egyházkerületi gyűlésen megválasztott új jogtanárok: dr. *Ballagi Géza* és dr. *Szántó Gyula* urak, mint kik megválasztásuk folytán a részökre kijelölt új tanszékeket elfogadni készeknek nyilatkoztak, e folyó iskolai év elején szeptember 16-án a főiskolánkban dívó szokás szerint, magának a szuperintendens urnak elnöksége alatt, s a főiskolai előjáróság és az intézeti ifjuság jelenlétében, tanszakjuk körébe vágó programbeszéd tartása, s tanári esküjök letétele mellett, tanszékeikbe ünnepélyesen beiktattattak.

Szuperintendens urnak a főiskolai tanári kar befolyásával tett ezen intézkedései és eljárása általában jóváhagyatván: örömét fejezi ki egyházkerületünk jogakadémiánk szervezésének ily szerencsés sikerrel történt végrehajtása fölött; ohajtván, hogy vajha főtanintézetünk ezen ága, melyben a kor és törvény legujabb kivánalmainak megfelelő szükséges tanerők létrehozásánál ezen egyházkerület ez idő szerint sem kimélt semmi áldozatot, az ahoz kötött legszebb reményeknek megfelelni, s főiskolánk eddigi szép hirneve, történelmi multjához hiven, ez által is ne csak föntartatnék, hanem az időnként mindig nagyobb virágzásnak örvendene!

34. Ugyanazon minisztérium ^{769.}_{eln.} számú leiratában arról értesít, miszerint a földmívelési, ipar- és kereskedelmi minisztérium megengedte, hogy a métermértékek, a felek kölcsönös meg egyezése mellett, a közforgalomban már a jelen év folytán alkalmazásba vétessenek, s tudatja, miszerint az összes új mértékrendszereket magában foglaló s 16 átszámítási táblából álló gyűjtemény 48 krért Budapesten, Posner K. Lajos papirkereskedésében kapható.

Tudomásul vétetik s közlésére szuperintendens ur fölkéretik.

35. Ugyanazon minisztérium 14738. szám alatt az 1874-ik évre utalványozott államsegélyről felterjesztett számadást helyeslven: tudatja, hogy a helv. hitvallásu egyház számára 1875-dik évre megállapított államsegélyből 7000 forintot egyházkerületünk részére folyóvá tett, s annak szabályszerű nyugta melletti kiadására a miskolci adóhivatalt utasította.

Ezen államsegély az elnökség által már fölvétetvén, annak szabályszerű kiosztása eszközöltetett.

36. Ugyanazon minisztérium 17085. szám alatt kelt rendeletével ujolag meghagyja, miszerint az anyakönyveket vezető lelkészek az előforduló halálozási eseteket az 1873. IX. törvénycikk 17-ik §-a rendeletéhez képest a községi előjáróságoknak azonnal tudokra adják, hogy ezek az érintett törvénycikkben előirt kötelezettségük teljesítésében e miatt ne akadályoztassanak.

Ezen rendelet folytán ujolag fölhivatnak az anyakönyveket vezető lelkészek, hogy az érintett törvényben előirt ebbeli kötelezettségöknek, a mulasztásból ered-

hető kellemetlenségeket kikerülendők, eleget tegyenek, s minden előforduló halál-
zási esetet a kiszabott idő alatt jelentsenek az illető községi előljáróknak.

37. Ugyanazon minisztérium az emberi hullák kiásásáról szóló belügyminiszteri rendeletet
egész terjedelmében közölvén:

Ennek szabályszerű köröztetése szintén elrendeltetik.

38. Ugyanazon minisztérium 20,377. számú leirata mellett közli a földmivelés-, ipar- és
kereskedelmi minisztérium által a községi faiskolák ügyének előmozdítására miniszteri biztosi min-
ségben kiküldött Lukácsy Sándor vándor-tanítónak 1874. augusztus 20-án kiadott utasítást, föl-
hiván egyházkerületünk elnökségét, hogy nevezett miniszteri biztost úgy általánosan, mint egyes
esetekben közvetlen megkeresésére is, a törvény korlátain belül, eljárásában támogassa.

A közlött utasítás tudomásul vétetik, s szuperintendens ur felkéretik, hogy azt
tudomás és alkalmazkodás végett szabályszerűen körözze.

39. Ugyanazon minisztérium 17,920. szám alatt értesít az igazságügyi minisztérium azon
rendeletéről, hogy a jogakadémiai tanárok az ügyvédi kamarák lajstromába föl nem vehetők, s
amennyiben fölvétettek, fölhevándók, hogy magukat ezen lajstromból mielőbb töröltessék ki.

Tudomásul vétetik.

40. Ugyanazon minisztérium 22,110. számú intézvényében fölhevija elnökségünket, hogy
azon egy éves önkénteseknek, kik szolgálati évük alatt főiskolai tanfolyamot végeznek, minden
hétre meghatározott s minden osztályu tanulókra nézve egyforma szünnapjaik, s azon ünnepnepok
jegyzékét, melyeken az illető főiskolában szünnapok tartatnak, vonatkozással a közös hadügy-
miniszter 5980. II. oszt. számú átiratára, terjeszsze föl.

Szuperintendens ur felkéretik, hogy ezen rendeletnek eleget teendő, a kívánt
jegyzéket terjeszsze föl.

41. A testvéregyházkerületeknek, jelesen:

a dunántuli ref. egyházkerületnek 1875. évi május 24—29-ik napjain;

a tiszántuli ref. egyházkerületnek 1875. évi július 15—18-ik napjain;

a dunamelléki ref. egyházkerületnek ugyancsak folyó évi május 22-ik s következő napjain;

az erdélyi ref. egyházkerületnek folyó évi május 23—30-ik napjain tartott közgyűlései

jegyzőkönyveit, valamint:

a dunamelléki ref. egyházkerület 1875-ik évre szóló egyházi névtárát, az illető szupe-
rintendens urak megküldvén:

Mindezek szives köszönettel fogadtattak, s egyházkerületünk levéltárába letétetni
határoztattak.

42. A felsőborsodi egyházmegye a folyó évi szeptember 1-én Rakaca-Szenden tartott
közgyűlése jegyzőkönyvének 19-ik száma alatt a *bábonyi* egyház papi s tanítói díjlevelei, valamint:

43. A gömöri egyházmegye folyó évi szeptember 7-kén Mártonfalván tartott közgyűlése
jegyzőkönyvének 20-ik száma alatt:

a) a *horkai* egyház megjavított tanítói díjlevelét;

b) a *simonii* egyház tanítói módosított díjlevelét;

c) a *keleméri* egyház módosított papi díjlevelét; ugyszintén:

44. A tornai egyházmegye folyó évi szeptember 13—14-ik napjain Jabloncán tartott gyűléséből, a bodva-vendégii egyház papi és tanítói díjleveleit 3—3 példányban fölterjesztvén:

Ezen díjlevelek megerősítettek, s azoknak egy-egy példánya az egyházkerületi levéltárba, második és harmadik példányai pedig az illető egyházmegyéknek és egyházaknak megküldetni rendeltettek.

45. Olvastatott a gömöri egyházmegye fennebb jelzett gyűléséből kelt azon határozata ellen beterjesztett föllebbezése a majomi egyház tanítójának, miszerint a majomi egyház tanítói hivatala után kiadatott félházhelyi erdő- és legelőilletőség után eső faizási használati jog, mely az illető egyház által azon elvnel fogva, hogy a tanító díjlevelileg különben is 8 öl fát kap egyháztól, megtagadtatván: azt az e tárgyban kiküldött bizottság is, tekintve azon faizási jog után járó faosztalék csekélységét, valamint a fa hovatovább érezhető szűkülését, továbbá azon failletőség árának a szegény iskolás gyermekek könyvvel ellátására fordítását célzó törekvését az egyháznak, méltányosság szempontjából továbbra is az illető egyház birtokában és használatában határozza meghagyatni.

Nem lévén földerítve tisztán egyházkerületi közgyűlésünk előtt a nevezett egyház tanítói hivatala részére kihatott erdő és legeltetési jognak mikénti adományozása, sem annak ekkoráig, hogyan? ki által? és mi célra való felhasználása? valamint a díjlevél fizetést tárgyazó pontjának mikénti köteleztetése: a tagosítási jegyzőkönyv és díjlevél ide vonatkozó pontjainak megvizsgálása, szóval az egész ügynek tiszta világításban leendő feltüntetése céljából ezen egész ügy az illető egyházmegyére visszatétetni határoztatik; ide fölterjesztése legközelebbi közgyűlésünkre bevértatván.

46. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből jelenti, hogy a Tóth Sámuel lemondásával megürült egyházmegyei főjegyzői állomásra Bornemisza Ábrahám bátkai lelkész választatott meg. Tudomásul vétetik.

47. Az abauji egyházmegye folyó évi szeptember 8., 9-ik napjain Göncön tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 27. száma alatt, az egyházkerületi tanügyi bizottságba képviselőjéül Veress Sámuel tanácsbírók kéri fölvetetni.

Veress Sámuel az abauji egyházmegye részéről, az egyházkerületi tanügyi választmányba képviselő tagul ezennel fölvetetik.

48. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 26-ik száma alatt a sáropataki főiskolai számvevőszéken magát Idrányi Ferenc egyházmegyei dékán által kívánja képviseltetni.

Tudomásul vétetvén, képviselőül tekintetik.

49. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 28. száma alatt, az 1874-ik évi november 19-én Kassán tartott tanítói vizsga és bizonylatok kiadásáról vezetett vizsgálati bizottsági jegyzőkönyvnek figyelembe vételét sürgetvén:

Ezen jegyzőkönyv, mely még a folyó évi tavaszi gyűlésre beadatott, szokott tudomásul vétetvén, azon gyűlés többi ügydarabjaival együtt egyházkerületünk levéltárába letétetett.

50. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből 32. szám alatt kelt konzisztorialis ítéletét, melyben Gadnay Károly böödi lelkészt, az ellene hivatala tekintélyével össze nem férő vállalatok folytatásának, s ennél fogva hivatalos kötelességei mulasztásának vádjá alól fölmentette; ellenben hivatalos kiadványok kiállításánál tapasztalt figyelmetlenségét roszalván, a böödi községbíró házá-
nál elkövetett illetlen magaviselete miatt őt szigorú megdorgálásra ítélte, a községbíró ellen pedig, ki a lelkész irányában hivatalos hatalmával visszaélt, a fenyítő eljárás megindítása végett a kassai királyi törvényszéket megkerestetni rendelte, panaszkozó községi lakosok felebbezése folytán fel-
terjesztvén: egyházkerületünk ezen ügyet vizsgálat alá vette s abban következőleg határozott:

Az eljáró egyházmegye fenti keletű és számu ítélete, az abban fölhozott indok-
ból, helybenhagyatik s megerősítettik.

51. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése 24-ik szám alatt kelt határozatában a szik-
szói egyház egyik papi állomása jövedelmének kiszámítását mntatja be, melyszerint a szikszói
egyházban megüresült papi állomásnak egész jövedelme 1157 frt. 10 krt tesz, s így ebből a szükösi
pénztárt 578 frt. 55 kr. illeti; egyszersmind pártolólag terjeszti föl a szikszói egyház kérelmét,
melyben ezen összegnek az építkező s sok adóssággal terhelt egyháznak leendő adományozásáért
folyamodnak.

A határozatnak a jövedelem kiszámítására vonatkozó része helyeseltetik, a
szikszói egyház kérelmét magában foglaló részére vonatkozólag pedig határoztatik,
hogy egyházkerületünk méltányolván az egyházmegyei határozatban elsorolt indo-
kokat, az időtöltő által lefizetendő 578 frt. 55 kr. felét a szikszói egyháznak épít-
kezési célokra adományozza; a másik fele része pedig a megállapított összegnek
az egyházkerületi szükösi pénztárba mielőbb befizetendő.

52. Az ungi egyházmegye folyó évi szeptember hó 7-én Minajban tartott közgyűlése
jegyzőkönyvének 30-ik száma alatt, a folyó évi nyári közgyűlésünk jegyzőkönyve 15-ik száma alatt
történt azon föl hívásra, hogy a botfalvi egyháznak az ung-beregmegyei királyi tanfelügyelő által
is szuperintendensi hivatalunknál fölemlített 2000 frtot tevő, s a nevezett egyházmegye kezelése
alatti tőkéje mily módon, mily jogcimen kezeltek, s nem lehetne-e azon tőkét a nevezett egy-
háznak iskolája célba vett építésére, habár kölcsönképen is, fordítani? teljesen felvilágosító jelen-
tést nem adván:

Az illető egyházmegyéhez ezen ügy visszatétek, utasittatván, hogy ezen egy-
házat iskolája építésében, habár kölcsön által is, lehetőleg segíni, s az építkezés
céljából a maga részéről is minden áldozat meghozatalára serkenteni igyekezzenek.

53. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 29. száma alatt fölterjeszté
azon határozatát, miszerint a magas minisztérium ³⁰⁴⁰⁸_{1874.} szám alatt kelt azon kívánatának, hogy a
használatba vett bélyegek az illető lelkészek által nyomó bélyeggel láttassanak el, szegénységök
miatt eleget nem tehetnek; kérve a főtiszteletű egyházkerületet, hogy a szükségelt bélyegzők
megszerzésére kívántató pénz utalványozása végett az illető minisztériumhoz felírást intézni mél-
tótatnék.

Nevezett egyházmegye kérelme a sikerre nem nyujtván semmi kilátást, tekin-
tetbe nem vétethetik.

54. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből, Miskolcon tartott tavaszi egyházkerületi gyűlésünk 62. számú határozata folytán a Horváth Mária alap miként lett kezeléséről jelentését beterjeszti.

Ezen jelentés nem felelvén meg az érintett egyházkerületi határozatban kifejezett kívánalmunknak, újabban utasítatik az ungi egyházmegye, hogy a Horváth Mária-féle alapítványi tőke állásáról, melyet boldog emlékezetű alapító végakarata szerint az ungi egyházmegye egyházkerületi kormányzékünk felügyelete mellett kezel, már a múlt 1874 ik évről rendes, szabályosan átvizsgált s egyházmegyeileg jóváhagyott számadását terjeszse be a jövő tavaszi gyűlésre. Valamint jövőre nézve egyszer mindenkorra meghagyatik, hogy minden évben a rendes átvizsgált számadásnak két példányban leendő beterjesztésével adjon számot ezen alap mikénti kezeléséről.

55. Ugyanazon egyházmegye, azon gyűlése jegyzőkönyvének 44. száma alatt kelt határozatában, a folyó évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvébe becsúszott toll- vagy nyomdahibára figyelmeztet, hogy az ungi egyházmegyéből közhirdetés útján segélyezésre fölterjesztett Kis-Ráth helyett Kis-Ráska áll; kéri ezen hibát kijavíttatni, s a kis-ráthi egyházat még ez év folytán a közhirdetés útjani segélyezendőkhöz közé fölvenni.

Ezen toll- vagy nyomdahibából eredett tévedés kijavíttatik, s a közhirdetés útján segélyezendő egyházak közé még e folyó évre Kis-Ráska helyett Kis-Ráth vétetik föl.

56. Az alsóborsodi egyházmegye folyó évi szeptember 9-én Oszlaron tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 16-ik száma alatt, az Orbán Mihály halála által megürült tiszánánai papi állomás jövedelmének szükösi pénztárunkat illető fele részét 600 oszt. ért. forintban állapítván meg:

Egyházkerületünk e határozatba belenyugszik, utasítván az illető egyházmegye, hogy legyen gonddal arra, miszerint az illető helyettes lelkész ezen illetéket legalább akkor, mikor a jövedelmet teljesen beveszi, a szükösi pénztárba pontosan fizesse be.

57. Az alsózempléni egyházmegye folyó évi szeptember 8., 9-ik napjain Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 1. száma alatt, Szük András kis-géresi és Ardey János karádi lelkészek halálát jelentvén:

Sajnos részvét kifejezése mellett vétetik tudomásul.

58. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 9. száma alatt jelenti, miszerint a bodrog-sárai leányegyház előkönyörgői állomásának, az egyháztartó hivek elszegényedése, az egyház elnéptelenedése s más az ez ügyben ottan működött küldöttség vizsgálata folytán kiderült nyomasztó körülmények következtében, ily minőségben leendő fenttarthatatlansága bebizonyulván: azt jövőre az egyházi és iskolai gondozás fentartása mellett ideiglenesen beszűntette.

Az egyházmegye intézkedése a szerint, a mint az a fölterjesztett határozatban indokolva van, helyben hagyatik, utasítván, hogy a fenforgó szükség által parancsolt ezen beszűntetés mellett is, ezen leányegyház hiveinek lelki ellátásáról s az ottani iskolai neveltetésről a helyi körülményekhez képest lehetőleg gondoskodjék.

59. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 40. száma alatt a csobajai egyházat illetőleg jelenti, hogy az a lelkészi és tanítói fizetési alaphoz tartozó 400 forintból adótörlesztésre 300 forintot fölvévén, s ezért kötelezve is lévén arra, hogy ezen összegről, mint világos kölcsöntartozásról, kötvényt adjon, és azon tőke kamatait a behivatalnokoknak évenként pontosan fizesse; azonban e kötelezettségének mind ez ideig eleget nem tett.

Az egyháznak ebbeli pontatlansága rosztatván, utasittatik az egyházmegye, hogy ezen egyházzal az érintett tartozásról mulhatlanul alakszerű kötvényt állítasson ki, s azt a kamatok pontos fizetésére szigoruan kötelezze, másként e tőke-tartozás per útján is behajtandó s rendeltetése céljára fordítandó lévén.

60. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből folyó évi szeptember 6., 7-ik napjain Sárospatakon megtartott tanképesítő-vizsgájáról szóló jegyzőkönyvét fölterjesztvén: tudomásul vétetett, s levéltárunkba letétetni határozatott.

61. A tornai egyházmegye folyó évi szeptember 13., 14-ik napjain Jabloncán tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 35. száma alatt, a szőlős-ardói egyház előljáróságának az iránt tett folyamodványára, hogy a folyó évi ápril 5., 6-ik napjain Körtvélyesen tartott közgyűlés jegyzőkönyve 40-ik száma alatt hozott határozatát változtassa meg, s az anya- és leányegyházak gondnokait a lelkésztemetés és lelkészshivási költségek feleslegének visszatérítésétől mentse föl; nevezett egyházmegye azt határozván, hogy a szőlős-ardói egyház előljáróság kérelmének helyt nem adhat; ezen határozat ellenében nevezett egyház betérjesztette felebbezési kérvényét, kérvén, hogy e költségek megtérítése terhe alól az egyház gondnokai mentessenek föl.

Miután a nevezett egyházak gondnokai az érintett felesleges költségek kiadásánál úgy a lelkész temetését, mint a lelkészshivást illetőleg — úgy látszik — téves fölfogás által vezettettek, meg nem gondolván azt, hogy mivel és mennyivel tartoznak egyrészt a kegyeletnek, másrészt a különben is szegény helyzetben levő egyházak érdekeinek; ezen mondhatni emberi gyarlóságából eredett hibás eljárás kivételes elnézése mellett, az egyházmegye által is helytelenített felesleges költségek visszatérítésének terhe alól az illető gondnokok ez uttal s ez esetre fölmentetnek ugyan, jövőre azonban az egyházak előljárói minden ilyen célokra teendő költségeknek a kellő takarékoság figyelembe tartására utasittatnak.

62. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből a szögligeti egyház azon kérelmét, hogy rossz állapotban levő temploma kijavíthatása céljából, egyrészt közhirdetés útján leendő segélyezésre vétessék föl, másrészt pedig országszertei segélygyűjtésre engedély nyérés végett a nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatási minisztériumnak ajánltassék, pártolólag terjesztvén föl.

Nevezett egyház a közhirdetés útján segélyezendő egyházak közé fölvételnél annak idejében figyelembe fog vétetni; az országszerte eszközendő segélygyűjtés végett pedig, szuperintendensi hivatalunk útján, az illető minisztériumnak ajánlatni rendeltetik.

63. Ugyanazon egyházmegyének azon indítványa, hogy a sárospataki főgimnázium tanárai a növendékek előmeneteléről az illető szülőket fél évenként értesítsék:

Elfogadtatik, kijelentetvén, hogy ezen a szülők számára kiállított bizonyítványokat egyedül az illető osztálytanár fogja díj nélkül kiadni.

64. A felsőzempléni egyházmegye folyó évi augusztus 26-án Szőlőskén tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 14-ik száma alatt azon kérelmét terjeszti föl a kebelebeli tanítói testületnek, hogy a nevelés érdekében nyujtana módot és segédelmet az egyházkerület, hogy a Pesten évenként megtartatni szokott országos tanítói értekezleten az egyházmegyék tanítói egy-egy küldöttel képviseltetnék magukat.

Semmi olyan alappal nem rendelkezhetvén egyházkerületünk, melyből ezen célra az illető egyházmegyék tanítói küldötteit segíelyezhetné: kérelmek nem teljesíttetik.

Azonban a nevelés érdekének előmozdítására szolgáló szaklapok, folyóiratok és könyvek megvételére, olvasására és tanulmányozására, melyek kellő utasítással szolgálnak a tanítás és nevelés minden ágazataiban, kívánja fölhipni és buzdítani az illető egyéneket és tanítói köröket.

65. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből fölterjesztett a bánóci egyház azon kérelme, miszerint tanítói állomását a fizetés csekélysége, hiveinek szegénysége s szétszórtsága miatt nem lévén képes fentartani, holott pedig annak fentartása s megszilárdítása mind protestáns, mind nemzetiségi szempontból igen szükségesnek és kívánatosnak tűnik föl, tanítója részére e folyó évre segélyért, jövőre pedig 50 forint állandó évi segély átalányért esedezik.

Tekintve egyházkerületi közgyűlésünk a kérelemben kifejtett okokat, nevezett egyháznak más felekezetű és szláv nyelvű népek közötti helyzetét, a nemzetiségi és protestáns ügy érdekének lehető áldozatokkal leendő fentartása fontos érdekéből a bánóci egyház tanítóját ez évben is segíelyezi, jövőre pedig állandóul 50 frt. évi fizetés-pótlékban határozza a szükösi pénztárból segíelyezni.

Megvárja azonban az illető egyház hiveitől, hogy maguk részéről is még áldozatok hozása által is járuljanak a protestáns és nemzetiségi ügy gyámolításához.

66. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 26-ik pontja alatt kelt határozatával fölterjeszti a folyó évi február hó 17-én M.-Izsépen tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 23-ik száma alatt a gercselyi lelkész azon kérelmére keletkezett határozatát, hogy ő a gercselyi mintegy 10 holdat tevő egyházi erdőlegelő terület egész haszonélvezetébe visszahelyeztessék, melynek egyharmada a gondnok által a tanító használatába adatott. Mely határozatban a nevezett egyházmegye a lelkész ezen kérelmének helyét látva: őt a kérdéses földterület használatába helyezte és ezen határozatát fölterjesztő határozatával is helybenhagyta.

Ezen vitásügy a gercselyi egyház felebbezése folytán vizsgálat alá vétetvén, egyházkerületünk következő határozatot hozott:

A felsőzempléni egyházmegyének fenti keletű és számu mindkét határozata megváltoztattatik, s a lelkész kérelmével elutasítatván, a kérdéses egyházi erdőlegelő földek egyharmadának használatában a gercselyi tanító továbbra is meghagyatik.

Mert az ügyiratoknál hiteles másolatban található lelkészi díjlevél 3-ik pontjában világosan kijelenti felebbező egyház, hogy ezen terület tulajdonjogát magának fentartja, s ezen részbirtok kétharmadát engedi át használat végett a lelkésznek,

egyharmadát pedig az iskolatanitónak és pedig azon világos kikötéssel, hogy ezért, ugy ezen, mint egyéb birtokaikra eső egyenes adót, pótlékaival együtt fizetik az egyházi személyek;

s mert ezen-dijlevél az egyházi hivatalnokok s egyházaik közötti szerződés természetével bírván, s különben is folyamodó lelkész által alá is levén az irva, ez reá nézve teljes bizonyítékot képez, s így ezen kérdés eldöntésénél egyedül ezen díjlevél lehet irányadó.

67. Az egyházmegyékből következő lelkészi és tanítói változások és elhelyezések terjesztettek föl:

a) *Az alsóborsodi egyházmegyében*: a folyó évi szeptember 9-én Tisza-Oszláron tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 18. pontja szerint:

A Tessényi István halála által megürült *valki* egyházba: lelkészül Ágoston Sándor, sályi lelkész.

Sályba: Édes Ábrahám, bábai lelkész.

Tiszanánára: Komjáthy Ferenc, dorogmai lelkész.

Dorogmára: Szabó Károly, miskolci segédlelkész.

b) *A gömöri egyházmegyében*: e folyó évi szeptember 7-én Mártonfalván tartott gyűlésből tett fölterjesztés szerint:

Az alsó-szuhai egyházba: Szkárossy Gusztáv, segédlelkész.

A recskei egyházba: Lengyel Ferenc, sajó-keszii lelkész.

A hanvai egyházba: Csízy János, gömör-szkárosi segédlelkész, rendes lelkészekül.

Horkai tanítóvá pedig: Pongó Gyula, mihályfalvi tanító.

c) *Az alsózempléni egyházmegyében*: e folyó évi szeptember 6., 7-ik napjain Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 20-ik pontja szerint:

A kis-géresi egyházba rendes lelkészül: Keresztúry Zsigmond, helybeli segédlelkész.

Továbbá:

Visi tanítóvá: Soltész József, hotykai tanító.

Hidvégre: Szabó István, ladányi tanító.

Ladányba: Csörge Endre, hidvégi tanító.

Lelesz-Pólyánba: Nagy Sándor, cigándi tanító.

Erdő-Bényére: Kotta Sámuel, végzett képezdei növendék.

Szerencsre: Botka Sámuel, ottani ideiglenes tanító.

Ág-Csernőre: Rezes András, ottani ideiglenes tanító; a törvényes kellékek megtartásával választattak meg és helyeztettek el.

Mindezen változások és elhelyezések szokott tudomásul vétettek.

68. A tornai egyházmegye fennebb jelzett gyűléséből: Kecskeméthy Sámuel szilasi tanítót;

69. A felsőborsodi egyházmegye Székely Dániel, több csapások által sujtott szakácsii lelkészt;

70. Az abauji egyházmegye:

Beregszászy Sámuel, világtalan lelkészt;

Kövér József, kupai lelkészt;

A beszeri tűzvész által sujtott egyházat.

A krasznik-vajdai hasonsorsu egyházat s

Az alsó-kemencei felekezeti iskoláját saját erejéből föntartani nem képes leányegyházat.

71. Az alsóborsodi egyházmegye pedig Balogh István, több csapások által sujtott bábai tanitót, részint az államsegélyből, részint bármely pénztárból segélyezésre ajánlván. Valamint:

72. Tóth Sándor, volt hotykai nyugalmazott lelkész 50 frt. ;

73. Képes Istvánnő, tanító-özvegy, bármely pénztárból lehető segélyt kérvén.

Folyamodványaik a segélyosztó választmány figyelmébe ajánlatnak.

74. A gömöri egyházmegye fent jelzett gyűléséből, a *harmaci* építkező s e célra 200 forint kölcsönt kérő; ugyszintén:

75. Az abauji egyházmegye is fent jelzett gyűléséből, a krasznik-vajdai építkező s e célra 380 frt. kölcsönért folyamodó egyházakat ajánlván:

Folyamodványaik a pénzügyi bizottsághoz áttétetnek.

76. Ugyancsak a gömöri egyházmegye a *rimaszombati egyesült protestáns gimnáziumon* kívül, mely különösen közhirdetések utján állandó segélyeztetést kér, a *kálosai* keves népességű, s a *páskaházi* templomát s tornyát javítani akaró egyházakat is közhirdetésre ajánlja.

A rimaszombati egyesült protestáns gimnázium a közhirdetésre már e folyó évre is fölvétetni, jövőre pedig *Losonc* helyett állandóul évenkénti közhirdetések utján leendő segélyeztetésben részesíttetni határozottat. A *kálosai* és *páskaházi* ajánlott egyházak pedig annak idejében a közhirdetésre kijelölendő egyházak közt figyelembe fognak vétetni.

77. Olvastatott a jelen gyűlés folyama alatt működött segélyosztó választmánynak, a különféle célokra szánt segélyek kiosztásáról fölvett jegyzőkönyve, mely szerint kitüntettetik, hogy

1) A nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium által, már jelen évre folyóvá tett 7000 forint *államsegélyből*:

a) A kiadásoknál megkivántató bélyegekre letartatott	22 frt. 50 kr.
b) Az egyházkerületi népiskolák fölsegéllésére mindenkorra megállapított évi átalány járulékbba kiadatott	2000 „ — „
c) A papi özvegyárvatári alap nevelésére	300 „ — „
d) Az egyházkerületi nőnevelde részére	200 „ — „
e) Előre nem látható csapások által sujtottak fölsegéllésére a jövő évi tavaszi gyűlésig fenhagyatott	1000 „ 50 „
f) Az egyházkerületi sorssujtott egyesek vagy szegényebb egyházak részére kiosztatott	3477 „ — „

Összeg . 7000 frt. — kr.

2) *A hollandi gyámtárból*:

Az egyházmegyéek részéről ajánlott szegény és sorssujtott hivatalnokok, vagy azok özvegyei s árvái részére kiadatott összesen 440 frt.

Ezen jegyzőkönyv tudomásul vétetvén: a segélypénzek kiosztásánál ahoz alkalmazkodás végett a dékáni hivatalnak kiadatni határozottat.

78. Olvastatott a főiskolai építkezési bizottság folyó évi augusztus hó 30-ik napján tartott ülésének jegyzőkönyve, melynek 1-ső pontjában a főiskolai gimnáziumi tantermek építésének megkezdését s elővitelét jelenti, s hogy az építkezés minden egyes részleteire nézve szakértő építésszek véleményének kihallgatása és figyelembe vétele mellett magának szuperintendens urnak befolyásával abban állapotott meg, kérvén a főtiszteletü egyházkerület jóváhagyását, hogy miután az építkezési bizottság által adott javaslat nemcsak keresztülvihető, de az eddig szándokolt átalakításnál sokkal célszerűbbnek és olcsóbbnak mutatkozik; a paradicsomsor keleti végén levő alsó három szoba boltozata is leszedetvén, azon épületrészben, ugy az emeleten, mint földszint, a célnak megfelelőleg tantermek készíttessenek, s a paradicsomsor átalakítandó része a már eddig felhuzott épülettel egyenlő magasságu és teljesen egyenlő építészeti módorúvá tétessék. Minthogy pedig a testgyakorda átalakított téli helyiségéből s a paradicsomsor három felső és három alsó szobájából készüendő 8 tantermen kívül a gimnáziumnak más helyiségekre is mulhatlanul szükségé van, s így az építkezés tovább folytatása elodázhatlan kellék, a fedél készítésére nézve, célszerűségi szempontból, abban állapotott meg az építkezési bizottság, hogy az a régi tornyos kereszt-épületig köttessék, de az egyházkerület jóváhagyásáig csak a tervezett 8 tanterem fölé rakassék föl.

Továbbá jelenti bizottság, hogy az építkezési ügyben véleményadásra fölkért Klein Ede építész ur javallata folytán az építész munka körül eddig dolgozott egyes mesteremberekkel vég-számadást tévén, s azokat eddigi munkájokért kielégítvén, a munka tovább folytatására az eddiginél jutányosabb szerződést kötött. Valamint:

hogy az épületre megkivántató célszerű ajtók készíttetését is elhatározta. Végre:

hogy Mikes Gyula építész-mérnök urnak, az építés tovább vezetésétől történt visszalépése következtében, szuperintendens ur ajánlására Klein Ede építész ur bizatott meg.

Egyházkerületünk az építkezési bizottság ezen jelentéséből meggyőződést szerezvén magának arról, hogy az építkezésnek a javaslat szerinti kivitele, célszerűség tekintetéből igen is ajánlatos: az ajánlott modorban leendő építkezést minden részleteiben jóváhagyja nemcsak, hanem e mellett belátva egyházkerületünk azt is, hogy általában az akadémia ujonnan szervezése következtében még több helyiségekre is leendő szüksége, ezen megkezdett építkezést ugyanazon stýlben, modorban és magasságban a Beleznay-féle soron végig az új épületig kívánja folytatni, s ezt azonnal eszközlésbe is veendi, mihelyt saját pénzerejével számot vetve, az reá nézve lehetővé váland; a jelenleg folyamatban levő építkezésre nézve oda utasítván az építkezési bizottságot, hogy az a javaslat szellemében vitessék a régi tornyos kereszt-épületig, miáltal 10 használható terem leendő nyerve. A feljárás alkalmazásánál pedig azt véli a tervező építész figyelmébe ajánlandónak, hogy tekintettel az épület bel-szerkezetének oly arányban lehető berendezésére, hogy a tervezett tantermek száma kevesebbre ne szoríttassék, vagy a kellő térfogat ne szükíttessék, azon följárás kivül legyen alkalmazva inkább mint belül a falakon, ugy azonban, hogy figyelem fordíttassék arra is, miszerint ezen följárásra kívülről lehetőleg egy oly diszes előcsarnok szolgáljon, mely kiállítására nézve az egész épület külalakját ne ferdítse, hanem inkább emelje.

Egyébiránt építkezési bizottságnak a fölterjesztett jelentésben érintett többi előleges intézkedései is általában jóváhagyattak s foganosittatni elhatározattak.

79. A gimnáziumi tanári kar hivatkozva a még 1871-ik évi vajáni őszi egyházkerületi gyűlésre, a főiskolai testgyakorda ügyében tett fölterjesztésére, s hangsúlyozván különösen azon körülményt, hogy e tekintetben nevezett tanári kar több ízben tett felszólamlásai dacára is semmi további lépés nem történt, sőt a helyzet súlyosabbá vált az által, hogy a gyarló fölszereléssel bíró nyári gimnasztika védett helyiségből, a főiskola udvaráról egy teljesen védetlen szabad térségre vitetett, hol a gimnasztikai gyakorlatokban fölmelegedett gyermek egészsége a csaknem folyvást tartó északi légáramlat által minden percen a legkomolyabban veszélyeztetve van, az oktatás és nevelés szigorú követelményei, tanintézetünknek e téren való rendkívül elmaradott állapota által kényszerítve érzi magát az egyházkerületet sürgetőleg arra kérni, hogy a már régóta kért és régóta tervezett tornacsarnok mielőbb fölépíttessék.

Egyházkerületünk belátva az intézeti ifjuság testi ereje edzésére szolgáló tornacsarnok létesítésének elodázhatlan szükségét, valamint a jelenleg szabad téren gyakorlott tornászatnak az ifjuság egészségére nézve kétségbe vonhatatlan veszélyességét: ezennel elhatározza, hogy a téli gimnasztika a főiskola udvarában, mint a veszélyes légáramlattól óvottabb helyen, a többi épületekkel lehető szükséges arányban lesz fölláttandó. Amennyiben azonban ezen építkezésre idő kívánatik, s az a nyári gimnasztikával egyidejűleg nem létesíthető, addig a nyári gimnasztika szintén az iskola udvarán állíttassék és szereltessek föl oly módon, hogy ha már ez év folytán az őszi időszak bekövetkeztével nem leend is az használható állapotban, de a jövő évi tavaszra készen fölszerelten szabad rendelkezésre álljon, s a gimnasztikai leckék a meghatározott órákon tartassanak meg, utasítatván mindenkorra a gimnáziumi igazgató, hogy ezen gimnasztikai leckeórákon időnként jelenjen meg, s gonddal legyen arra, hogy a tanórák az illető növendékek által pontosan gyakoroltassanak.

80. Antalfi János főiskolai közigazgató jelenti szuperintendensi hivatalunknak, hogy a főiskolai tanári kar meggyőződve arról, miszerint főiskolánk egész szervezetében; de különösen annak közigazgatási rendszerében oly lényeges hiányok mutatkoznak, melyek főiskolánk szellemi és anyagi előhaladásának, boldogulásának, korszerű fejlődésének egyenesen útjában állanak; a fenforgó bajok és hiányok orvoslása végett szükségesnek látta oly szervezeti munkálat készítését, mely a főiskola igazgatási rendszerét minden irányban, testületekre és személyekre nézve összehangzatban úgy az akadémiai, mint a gimnáziumi tan- és fegyelmi szabályokkal szervesen és egységesen megállapítsa; ezen szervezet készítésére egy bizottság lévén megbizva, mely munkálatát már a legközelebb összeülendő szeptempálnapi főiskolai számvevő küldöttség elé szándékozik benyújtani. Ezért kéri a közigazgató, hogy a tanári karnak ezen szándoka és munkálata már jelen gyűlésen jeleztessék.

Egyházkerületünk csak örömmel üdvözli a tanári karnak főiskolánk szellemi és anyagi előhaladása, boldogulása és korszerű fejlődése érdekében tanusított nemes irányu törekvését, miért is az előre jelzett szervezeti munkálatot jövő tavaszi gyűlésünkre bevárja.

81. Olvastatott Ivánka Sámuel, főiskolai ének- és zenetanárnak a főiskolai gimnáziumi székhez beadott fölterjesztése, melyben panasolja, hogy a gimnázium 4 alsó osztályában s az

előkészítő osztályban az énekoktatás az eddigi tanítási rendszer mellett igen csekély eredményt mutat föl. Olvastatott továbbá az énektanítás javításáról ugyancsak a gimnáziumi szék utasítása folytán általa készített tervezet.

Ezen tervezetet maga a felterjesztő gimnáziumi szék sem tartván elfogadhatónak; de különben is a baj nem lévén oly nagy, minőnek Ivánka Sámuel azt föl-tüntetni kívánja; bár egyházkerületünk szoros kötelességének ismeri főiskolánkban a tanítás minden ágának lehető javítását: az énektanítás eddigi módja egyelőre meghagyatik. Utasittatik azonban főiskolánk gimnáziumi tanári kara, hogy az énektudományt a többi tantárgyak közt szintén tüzetes tanulmány tárgyává tévén: az énektanításban netalán fölmerülő hiányokat egyházkerületi küldöttséggel egyetértőleg pótolja, s különösen arra fordítsa kiváló figyelmét, hogy a gimnáziumi növendékeknek az egyházi énekek taníttassanak.

82. Főiskolai közigazgató beterjeszti a theologiai, bölcsészeti, jog- és államtudományi szakokban működő tanárok jelentését, az 187⁵/₆-ik iskolai évben előadandó tantárgyakról, tanítási óraszámokkal.

Tudomásul vétetik.

83. Olvastatott a főiskolai akadémiai széknek 1874. augusztus 29-én fölvelt jegyzőkönyvének 5-ik pontja, melyszerint Orbán József bölcsészeti tanár fölkéretett a jogi első és második évi tanfolyam berendezhetése céljából, hogy az 187⁴/₅-ik iskolai évben a magyar alkotmány- és jogtörténetet, továbbá az európai jogtörténetet, külön díjazás mellett, adná elő; mely tudományokat nevezett tanár elő is adta.

Méltányolván egyházkerületünk nevezett akadémiai tanár működését: részére az említett tudományoknak mult iskolai évben rendkívüli előadásáért egyszer mindenkorra 400 frtot szavaz meg.

84. Ugyancsak a főiskolai akadémiai szék 1875. szeptember 6-án, 3-ik szám alatt kelt határozatában jelenti, hogy Baczoni Lajos végzett jogászt, „rendkívüli tanár“ címmel, a főiskolai jogakadémiába *a statisztikai tudományok és magyar pénzügyi törvényisime* tanszékére már behelyezte.

Főiskolai akadémiai szék ezen eljárása helyeseltetik, s Baczoni Lajos rendkívüli tanár ez évi díjazására 1000 frt. utalványoztatik.

85. A sárospataki főiskola hittani, jogi és bölcsészeti tanszakainak tanterve a 187⁵/₆-ik iskolai évre bemutatattván:

Tudomásul vétetik s levéltárba tétetni határozzatik.

86. Az egyetemes tanügyi választmány által több közös ügyek elintézésére, különösen a végszámadás megtételére kinevezett bizottság jelentésének megvizsgálására folyó évi július 7-én tartott közgyűlésünkben bizottság neveztetvén: ezen bizottság beadott jelentésében elfogadandónak véleményezi a tanügyi választmány érintett bizottsága által készített végleszámolási tervet, a melyszerint a négy egyházkerület terhe összesen 4470 frt. 1 krt tesz, mely összegből egyházkerületünket 1117 frt. 50 kr. terheli; míg ennek fedezéseül kimutattatik könyvekben 13279 frt. érték, mint a tanügyi bizottság vagyona, melyből egyházkerületünket 3319 frt. 70 kr. érték illeti.

Elfogadandónak véleményezi továbbá azon célból, hogy a hitelezőktől mielőbb megszabadulván a tanügyi bizottság: ezen népiskolai irodalmunkat annyira zsibbasztó ügy valahára véglebonyolításához juthasson; miszerint ezen fennebb jelzett 1117 frt. 50 kr. az egyházkerület által készpénzben kielégíttessék; bár megjegyzi, hogy a tanügyi választmány által kimutatott s könyvekben fekvő nyereségtöbblet oly értéknek nem tekinthető, minőnek a tanügyi bizottság azt feltüntetni jónak látja, s az jóval alább fog szállani, ha az elárusítási 25⁰/₀ kamatot, s a még kiegyenlítés tárgyát képező némely irói díjakat levonjuk, s azon körülményt, hogy a könyvek mind el sem árusíthatók, figyelembe vesszük.

Ennélfogva indítványozza küldöttség, hogy dr. Ballagi Mór sürgősen szólíttassék föl, miszerint a még függőben hagyott kérdések, a még ki nem elégitett írók mikénti kielégítése, különösen azon nagyfontosságú kérdés végleges eldöntése céljából, hogy a tanügyi választmány által birtokolt könyvek tulajdonjoga ezutánra kit fog illetni? az értekezletet még egyszer hívja össze.

Egyszersmind elnök szuperintendens ur jelenti, hogy az egyházkerület utólagos jóváhagyása reményében, ezen tervezet alapján a kiegyenlítés már megkezdett, s az egyházkerületet terhelő 1117 frt. 50 kr. a főiskola pénztárából elküldetett, sőt az egyházkerületet illető könyvek nagy része is megküldetett a főiskolának.

Ezen gonddal készített jelentésnek a végleszámolásra vonatkozó része egész terjedelmében helyeseltetik s elfogadtatik.

Hasonlag elfogadja egyházkerületünk az értekezlet még egyszeri összehívására vonatkozó indítványt is, legkülönöbben azért, hogy az abban jelzett azon felette fontos kérdés: kié legyen ezutánra az érintett könyvek tulajdonjoga? tisztáztatván, valahára végeldöntést nyerjen; ennélfogva utasítja szuperintendensi hivatalunkat, hogy az értekezlet mielőbbi összehívására a szükséges lépéseket tegye meg, s egyszersmind hívja föl a tanügyi választmány bizottságát arra is, hogy az ezen alapon már megkezdett végleszámolás folytán egyházkerületünket illető könyvek közül azokat, melyek még meg nem küldettek, haladéktalanul küldje meg.

87. Ezen jelentéssel kapcsolatban tanácskozás alá vétetett az „*irodalmi kör*“ azon indítványa, hogy miután az egyetemes tanügyi bizottság kötelékéből egyházkerületünknek kibontakozni sikerült: intézkedjék egyházkerületünk, mikép ezutánra népiskoláink tanítói a sárospataki nyomdából kikerült tankönyveket tanítsák.

Ezt pedig úgy látják gyakorlatilag kivihetőnek, hogy az egyes tanítói körök elnökei vállalják el, kellő biztosíték mellett, a körükben levő egyes népiskolák számára szükséges tankönyvek elárusítását.

Ezen indítvány egyházkerületi közgyűlésünk általános helyeslésével találkozáván: azt egyházkerületünk magáévá teszi, mert ezáltal egyrészt a tudomány, a népnevelés általános érdekeit véli előmozdítani, midőn népiskoláiban saját felügyelete alatt készített tankönyveket hoz használatba; ezáltal a tanítást is egyöntetűvé tévén, mely felügyeleti joga prot. autonom jogunkban találja támpontját; de másrészt vezérelte ebben gazdasági szempont is, mert ezáltal főiskolánknak tekintélyes jövedelmet vél szerezhetni.

A mi már most ezen könyvek elárusításának gyakorlati kivitelét illeti: utasítja egyházkerületünk az egyházmegyét, hogy jelöljenek ki, mennyire a körülmények

engedik, a központban oly helyeket, hol ezen könyvek raktárai legyenek, s oly egyéneket, kik az illető bizományi díj mellett az elárusítást eszközöljék, s ezt jelentsék a főiskolai igazgatóságnak; egyszersmind utasítsák a népiskolatanítókat, hogy ezutánra ezen könyveket tanítsák.

Végre belátván egyházkerületünk, hogy ezen határozatának csak úgy lehet sikere, ha kiállítandó népiskolai könyveink az egyes szerzők, s különösen a kormány által kiállított s kiállítandó tankönyvekkel nemcsak beltartalomra nézve, hanem olcsóság tekintetében is kiállják a versenyt: felhívja az irodalmi kört, hogy gondoskodjék e tekintetben módozatokról, s terjeszsen be e tárgyban az egyházkerületi küldöttséghez javaslatot.

88. Elnök szuperintendens ur indítványozza, hogy bár a folyó évi nyári közgyűlésen a Misley Károly halálával megüresült dékáni hivatal betöltése, az ott felhozott indokokból a jövő tavaszi gyűlésre határoztatott: választaná meg egyházkerületünk a dékánt már ezen gyűlésen, mivel egyrészt ezen fontos hivatal betöltetlen sokáig nem maradhat, másrésztől elkövetkezik a jövő tavaszi gyűlésig a számadás összeállításának munkája is.

Ezen indítvány folytán Tóbiás József miskolci főgimnáziumi tanár a dékáni hivatalra egyhangulag elválasztott, a ki is ezen megtiszteltetést hálás köszönettel véve, ünnepélyes fogadást tett egyházkerületi közgyűlésünk előtt, miszerint ezen hivatalát mindig lelkiismeretes pontossággal s az egyházkerület érdekeit szem előtt tartva, igyezend betölteni, s a rábizandó pénzeknek nemcsak hű sáfára lesz, hanem azokért becsületével és vagyonával felelősséget vállal. Mely nyilatkozatát közgyűlésünk örvendő vévén tudomásul: nevezett Tóbiás Józsefet a dékáni hivatalba ezennel megerősíti.

89. Az egyházkerületi aljegyzői hivatalra beérkezett szavazatok felbontására s számbavételére a közgyűlés kebeléből küldöttség nevezetvén ki: annak jelentése szerint beérkezett összesen 248 szavazat. Ezen szavazatok felbontatván: *Terhes Barna* 68, *Mitrovics Gyula* 61, *Batta József* 40, *Fejes István* 36 szavazatot nyertek; a többi szavazatok sokfelé szétágazván.

Ennélfogva, miután általános szavazattöbbséget senki sem nyert, a két legtöbb szavazatot nyert *Terhes Barna* és *Mitrovics Gyula* urak új szavazatra kijelöltek.

Egyszersmind az esperes urak utasítatnak, hogy a szavazatokat be nem adott egyházak, illetőleg lelkészek ellen — amennyiben hogy mely egyházak vagy lelkészek legyenek azok, kétségkívül tudomásukra van — a törvény értelmében járjanak el.

90. A Szondy-Kenessey-féle alapítvány gondnoka egyházkerületünk részére a múlt évről járó 133 forintot szuperintendensi hivatalunkhoz áttévén:

Az ungi egyházmegyében kebeleztetett szelmenci szükölködő egyház fölsegelésére adatik ki, s erről érintett alapítvány gondnoka értesíttetni határoztatik.

91. Elnök szuperintendens ur jelenti, hogy néhai Nagy Gedeon hagyatéki vagyona per alá került, s így abból az egyházkerületünket illető összeg mind ez ideig ki nem adatott.

Ennek folytán szuperintendens ur fölkéretik, hogy magát a hagyatéki gond-

nokkal érintkezésbe téve, szerezzen biztos tudomást ezen hagyatéki ügy, illetve per állásáról, s lehetőleg sűrűsse ezen ügy befejezését.

92. Ugyancsak elnök szuperintendens ur jelenti, hogy a *pesti biztosító-intézet*-tel az egyházkerületi tömeges tűzkárbiztosításra kötött szerződés utolsó éve van folyamatban: célszerű leendő azért ez ügyben a további eljárás iránt intézkedni.

A pénzügyi bizottság megbizatik, hogy újabb szerződés kötése céljából a nevezett intézettel, vagy más jóhitelű hazai biztosító-társasággal, lehető legjutányosabb egyezkedés iránt tegye meg a szükséges lépéseket, s eljárásáról jövő tavaszi közgyűlésünkre tegyen jelentést.

93. A rimaszombati egyesült protestáns gimnázium igazgatósága bemutatja az említett gimnáziumnak 1874⁴/₅-ik évi értesítőjét s az osztályzati táblázatot.

Tudomásul vétetik s levéltárunkba letétetni rendeltetik.

94. A vámosujfalusi egyház még 1872-ik évi vajáni gyűlésre megerősítés végett fölterjesztett papi díjlevele mind ez ideig vissza nem küldetvén: annak visszaküldését ujjolag sürgeti.

Ezen díjlevél az egyházkerületi levéltárból kikerestetvén: az az illető egyháznak haladéktalanul megküldendő lészen.

95. Olvastatott az orsovai elszigetelt egyesült prot. fiók-egyháznak templom építhetése végett segélygyűjtésre fölhívó testvéri kérelme.

Az esperesi hivatalok fölhivatalnak, hogy a kérelmező egyház részére még e folyó évi egyházlátogatás utján a szokott módon segélyt gyűjteni sziveskedjenek.

96. Olvastatott Csegöldy István kánói s Kecskeméthy Sámuel szilasi agg tanítók beadott folyamodványa; melyszerint:

1. Miután őket az 1875-ik évi t. c. a tanítói nyugdíjintézetbe lépésre nem kötelezi, azonban ezen jogot nekik megadja: kérdést intéznek az egyházkerülethez, belépjenek-e a tanítói országos nyugdíjintézetbe? s ha igen:

2. Miután az egyszer mindenkorra fizetendő 20 frt., s évenkénti 8 frt. fizetés anyagi erejüket meghaladja: kérik, hogy ezen összegeket ne ők maguk, hanem az egyházkerület viselje.

3. Miután az idézett törvénycikk belépés esetére is csak 100 frt. nyugdíj biztosít számukra; míg ellenben kijelöli, hogy ki tartozik 1870-ik év előtti szolgálatukat jutalmazni: kérik, hogy részükre 300 frt. nyugdíj biztosítsassék.

Ezen folyamodvány, miután az az egyházmegye mellőzésével adatott be: az illetékes tornai egyházmegyéhez utasittatik. Azonban figyelmeztetnek folyamodók, hogy ha magukat nyugdíjaztatni akarják, idejekorán jelentkezzenek az illető tanfelügyelő urnál. Kijelenti egyébiránt azt is közgyűlésünk, hogy bár szivesen segítene az egyházkerület szűkölködő tanítóinak állapotán, s teszi is, amennyire anyagi ereje engedi; de míg egyrésztől egyházkerületünk jelenleg nem rendelkezik oly pénzalappal, mely a folyamodók kérelme teljesítésére megkívántató összeget fedezhetné; másrésztől magát nevezett tanítók irányában semmiféle nyugdíj biztosítására kötelezettnek nem érzi.

97. Sólyom Lajos átányi ref. segédlelkész kérelmezi, hogy lelkészképesítési második vizsgáját a legközelebbi szentpálnapi főiskolai számvevőszék alkalmával összeülendő lelkészvizsgáló bizottság előtt, a netalán jelentkező első vizsgát tenni szándékozó ifjakkal együtt ő is letehesse.

Lelkészképesítési második vizsgájának időközileg leendő letételére vagy fölvételére semmi sürgető ok fenn nem forogván: kérelme nem teljesítettik.

98. Olvastatott Almásy Lajos balogi segédlelkész azon kérelme, miszerint égerszögi helyettes lelkészsége idejében a tornai egyházmegye által az égerszögi egyház részére visszafizetni határozott s 300 frt. fél papi jövedelem fejében reá rótt tetemes összegből valamit leengedni méltóztatnék.

A tornai egyházmegye által megállapított 300 frt. összegből 100 elengedtetvén: Almásy Lajos folyamodó az égerszögi egyház részére 200 frt. összegnek mielőbbi lefizetésére köteleztetik.

Jegyzették mind a két gyűlésben:

Bálint József, egyházkerületi főjegyző az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 15, 16, 17, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 52, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 94;

Debreczeni Bertalan, világi jegyző a 9, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 50, 51, 54, 55, 63, 66, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 96;

Batta József, helyettesített jegyző a 45, 53, 64, 65, 67, 95, 97, 98-ik pontokat.

A két jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

I. Sárospataki nyári gyűlés.

1. Elnök szuperintendens ur a gyűlést megnyitja.
2. A képviselők igazoltatnak.
3. A vallás- és közokt. miniszt. a jogi alapvizsgákról, vizsgáló bizottságokról s a magántanulásról.
4. " " " az országos tanítói nyugdíjintézet létrehozásáról.
5. " " " a balatonfüredi *szeregetház* gyámolításáról.
6. " " " a családi értesítőknék hivatalos használatra dijtalanul kiadásáról.
7. " " " a hadkiegészítési és ujoncozási használat végett kiadatni szokott halotti bizonyítványokról.
8. " " " a hadköteles egyének nősülhetése iránti szabályokról.
9. " " " a hanyag iskoláztatás tárgyában megtartandó szabályokról.
10. " " " a tanítók díjazásáról.
11. " " " a birói államvizsgákról.
12. " " " ugyanennek következtében a jogtudományoknak főiskolánkban a tanárok közti beosztásáról.
13. " " " Ő felségének a szendrői egyház részére tett kegyadományozásáról.
14. " " " a honvédelelkességről szóló intézvényei.
15. Talapkovics Emil ungmegyei tanfelügyelő átirata a botfalvi iskolaügyben.
16. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló választmány jegyzőkönyve fölterjesztetik.
17. Az egyetemes tanügyi bizottságali végszámozkodás ügyében jelentés.
18. A jogakadémiába új tanárok választatnak.
19. A Vay-Mocsáry alapítvány a kitűzött célra folyóvá tétetik.
20. A III-ad éves joghallgatók kérvénye a IV-ik év alóli fölmentés ügyében.
21. Kun Dániel jogigazgató jelentése a főiskolai számvevőszék határozatainak miként lett teljesítéséről.
22. A néhai Molnár István nyugalmazott tanár felett tartott emlékbeszéd kinyomatni határoztatott.
23. Dr. Kun Zoltán és Kovácsy Sándor kérvényök a főiskolai kóroda ügyében.
24. Kovácsy Sándor volt főiskolai széniornak külföldi utjára a 600 frt. segély megadatik.
25. Zsindely István tanár régi lakásán meg-, vagy nem maradhatása iránt kérdést tesz.
26. Ügyvédi jelentések a Kórody József és
27. Szaplóczay Juszta-féle hagyományok ügyében.
28. Misley Károly egyházkerületi aljegyző és dékán halála jelentetik.
29. Ennek következtében az egyházkerületi aljegyzői hivatalra szavazás rendeltetik, a dékáni hivatal betöltése pedig a jövő évi tavaszi gyűlésre halasztatik.
30. Az őszi egyházkerületi gyűlés Pelsűcre folyó évi szeptember 21-kére kitűzetik.

II. Pelsúci őszi gyűlés.

31. A képviselők megbízó-levelei s Bárczay Albert abauji segédgondnok elmaradása igazoltatnak.
32. A vallás- és közokt. miniszt. intézvényei: a sárospataki jogtanoda szervezéséről jelentésnek tudomásul vétele.
33. " " " a IV. éves jogakadémiai hallgatóknak póttanfolyam hallgatása iránti kötelezettsége.
34. " " " a métermértékeknek már a jelen év folytán használatba vehetése.
35. " " " egyházkerületünk részére a folyó évi államsegély utalványozása.
36. " " " a haláleseteknek a községi elöljáróságokhoz teendő azonnali bejelentése.
37. " " " az emberi hullák kiásatása.
38. " " " Lukácsy Sándor miniszteri biztos részére kiadott utasítás.
39. " " " a jogtanároknak az ügyvédi kamrák lajstromába föl nem vétethetése.
40. " " " az egy éves önkéntesekre nézve a tanfolyam alatti szünidőkre vonatkozó szabályzatok tárgyában.
41. A testvéregyházkerületek jegyző- és névkönyvei megküldettek.
42. Felsőborsodból a *bábonyi*,
43. Gömörből a *horkai, simonii, keleméri*,
44. Tornából a *bodva-vendégii* díjlevelek fölterjesztettek.
45. Gömörből a *majomi* tanító faizási ügye.
46. Ugyanazon egyházmegye főjegyzőjévé Bornemisza Ábrahám elválasztott.
47. Abauj részéről az egyházkerületi tanügyi bizottságba Veress Sámuel vétetik föl.
48. Ugyanonnan a pataki főiskolai számvevőszékre Idrányi Ferenc küldetik.
49. " " a tanítói vizsgáló bizottság jegyzőkönyve tudomásul vétetik.
50. " " a bőödi vizsályos ügy felterjesztetik.
51. " " a szikszói egyház megürült papi állomása megállapított jövedelmének mennyisége feljelenetik.
52. Az ungi egyházmegyéből a botfalvi iskolaügyben jelentés.
53. Ugyanonnan a bélyegzők ügyében fölterjesztés.
54. " " a Horváth Mária-alap mikénti kezelése jelentetik.
55. " " felszólamlás a kis-ráthi egyház hirdetése ügyében.
56. Alsóborsodból jelentés a tiszánánai megürült papi állomás jövedelme iránt.
57. Alsózemplénből lelkészhalálozások.
58. Ugyanonnan a bodrog-sárai előkönyörgői állomás megszüntetése ügyében fölterjesztés.
59. " " a csobaji kölcsönügy.
60. " " a tanképesítő vizsgáról jelentés.
61. A tornai egyházmegyéből Szőlős-Ardó kérelme a felesleges költségek ügyében.
62. Ugyanonnan a szögligeti egyház közhirdetés s országszertei könyöradomány gyűjthetésre ajánltatik.
63. Ugyanazon egyházmegye indítványa a főiskolai növendékek előmeneteléről a szülékhez fél-évenként küldendő értesítések iránt.

64. A felsőzempléni egyházmegyéből a tanítók kérelme segély iránt a pesti tanítói évenkénti értekezleteken megjelenhetés céljából.
65. Ugyanazon egyházmegyéből a bánóci tanítói állomás fentarthatására segély kéretik.
66. Ugyanazon egyházmegyéből a gercselyi ügy az egyház javára eldöntetik.
67. Az egyházmegyékből a lelkészi és tanítói változások és elhelyezések fölterjesztetnek.
68. Tornából.
69. Felsőborsodból.
70. Abaujból.
71. Alsóborsodból több szükölködő egyesek és egyházak valamely pénztárból segélyezésre ajánlatnak.
72. Tóth Sándor hotykai volt lelkész, és
73. Képes Istvánnő szintén segélyt kérnek.
74. Gömörből a *harmaci*,
75. Abaujból a krasznik-vajdai egyházak kölcsön nyerhetésre ajánlatnak.
76. A rimaszombati protestáns gimnázium jövőre évenként állandóul közhirdetésre ajánlatik; a *kálosai és páskaházi* egyházak pedig a hirdetendők közé szintén fölvetetnek.
77. A segélyosztó választmány jelentését fölterjeszti.
78. A főiskolai gimnáziumi építkezésekről jelentés.
79. A gimnáziumi tanári karnak a testgyakorda ügyében tett fölterjesztése.
80. Antalfi János főiskolai közigazgató jelentése egy célbavett általános főiskolai szervezeti munkálat iránt.
81. Ivánka Sámuel s a gimnáziumi tanári kar felterjesztése az énekügyben.
82. A főiskolai theologiai, bölcsészet, jog- és államtudományi szakokban az 187⁵/₆-ik évi előadandó tantárgyakról jelentés.
83. Orbán József akadémiai tanár a magyar alkotmány és jogtörténet előadásáért külön díjaztatik.
84. Az akadémiai szék Baczoni Lajos ideiglenes jogtanár behelyezéséről jelentést tesz.
85. A főiskolai akadémiai tanterv 187⁵/₆-ik évről bemutatattik.
86. Az egyetemes tanügyi választmány nyali végszámozkodás ügye.
87. Az irodalmi kör indítványa a népiskolai könyvek iránt.
88. Az egyházkerületi dékáni hivatal betöltetik.
89. Egyházkerületi aljegyzőségre kijelölések.
90. A Szondy-Kenessey alapítványi kamiat elhelyeztetik.
91. Néhai Nagy Gedeon hagyatéki ügyében intézkedés tétetik.
92. A „Pesti biztosító-intézet“ szerződése lejárandván, új szerződés kötése szükségeltetik.
93. A rimaszombati gimnázium 187⁴/₅. évi értesítője beterjesztetik.
94. A vámosujfalusi díjlevél ismét sürgettetik.
95. Az orsovai főkegyház részére segedelemgyűjtés rendeltetik.
96. Csegöldy István és Kecskeméthy Sámuel agg tanítók, az országos nyugdíjintézetbe lépés iránt kérdést és kérelmet intéznek.
97. Súlyom Lajos segédlelkész időközileg másodvizsgáját le nem teheti.
98. Almási Lajos az égerszögi általa befizetendő félpapi jövedelmet alábbszállíttatni kéri.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy a két gyűlés jegyzőkönyvéből mely határozatok, mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 47, 48, 50, 51.
 Almásy Lajos balogi segédlelkészt 98.
 Államsegélyosztó választmányt 68, 69, 70, 71, 72, 73.
 Alsóborsodi egyházmegyét 56.
 Alsózempléni egyházmegyét 58, 59.
 Bacsoni Lajos rendkívüli jogtanárt 84.
 Ballagi Géza jogtudort és tanárt 18.
 Bánóci egyházat 65.
 Böödi egyházat 50.
 Csobai egyházat 59.
 Csegöldy István kánói és Kecskeméthy Sámuel szilasi tanítókat 96.
 Debreczeni Bertalan egyházkerületi világi jegyző és levéltárnokot 96.
 Egyházmegyéket általában 4, 8, 9, 10, 28, 29, 34, 36, 37, 38, 55, 76, 77, 87, 88, 89.
 Egyházkerületi pénzügyi bizottságot 74, 75, 92.
 Egyházkerületi dékáni hivatalt 77.
 Espereseket általában 5, 14, 95.
 Felsőzempléni egyházmegyét 64, 66.
 Felsőzempléni tanítói kört 64.
 Főiskolai előjáróságot 3, 11, 12, 18, 19, 20, 32, 33, 78, 80.
 Főiskolai építkezési bizottságot 23, 78, 79.
 Főiskolai gimnáziumi igazgatót 79.
 Főiskolai gimnáziumi tanári kart 63, 81.
 Főiskolai pénztárnoki hivatalt 19, 24, 83, 84.
 Főiskolai gazdasági választmányt 22.
 Gadnai Károly böödi lelkészt 50.
 Gercselyi egyházat és lelkészt 66.
 Gömöri egyházmegyét 30, 45.
 Hegedűs László főiskolai világi algondnokot 17.
 Idrányi Ferenc abauji dékánt 48.
 Irodalmi kört 87.
 Ivánka Sámuel főiskolai énektanárt 81.
 Kovácsy Sándor, volt főiskolai szénior 24.
 Kun Dániel főiskolai jogigazgatót 21.
 Kun Zoltán főiskolai orvost 23.
 Lelkészeket általában 7.
 Orbán József akadémiai tanárt 82.
 Pelsúci egyházat 30.
 Sólyom Lajos átányi segédlelkészt 97.
 Szánthó Gyula jogtudort és tanárt 18.
 Szelmenci egyházat 90.
 Szikszói egyházat 51.
 Szondy-Kenessey alapítvány gondnokát 90.
 Szőlős-ardói egyházat 61.
 Szuperintendensi hivatalt 6, 7, 8, 14, 20, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 62, 86, 91.
 Tóbiás József miskolci gimnáziumi tanárt 88.
 Ungi egyházmegyét 52, 54.
 Ungi esperest 15.
 Zsindely István főiskolai tanárt 25.
 Vámosujfalusi egyházat 94.
 Veress Sámuel abauji egyházmegyei tanácsbirót 47.